

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevine Jugoslavije
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
i stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopis se ne vračajo, nevrnjenost
plača se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2326

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 »Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Poljski notranji problem

Ko je po daljši krizi, ki je sledila padcu Bartlove vlade, prevzel vladno krmilo polkovnik Slawek, se s tem niso zboljšale notranje-politične razmere v Poljski. Saj je Slawek sprejel v svojo vladu tudi tiste ministre, radi katerih je ravno padla prejšnja vlada. Polkovnik Slawek, predsednik Brezstrankarskega bloka, ki izpolnjuje voljo maršala Pilsudskega, je odločni nasprotnik sedanjega sejma. Vse kaže, da namerava polkovnik Slawek razpustiti sejm in iti na volitve. V poslednji svoji izjavi je tudi jasno povedal, da bo šla njegova vlada vprašat ljudstvo v volitvah. Tudi večina opozicijskih strank smatra volitve za edin izhod. Težko je najti državo, kjer bi bil domovinski čut tako globoko ukoreninjen kakor je v Poljski, malo pa je tudi držav, kjer bi bilo politično ozračje tako napeto in tako ostru strankarska borba.

Vzrok neprestanih poljskih kriz je predvsem sestav sedanjega poljskega sejma in pa volja nekronanega poljskega kralja maršala Pilsudskega, da se vsaka vlada opira na Brezstrankarski blok, ki pa ima med 444 poslancev samo 122 mandatov. Ustanovitelji Brezstrankarskega bloka so hoteli najmočnejše stranke oslabil ali uničiti, jim odvzeti vsak pomen in tako poenostaviti sestavo sejma. Ker se na la način Brezstrankarski blok bori proti vsem ostalim strankam, je v doglednem času nemogoče vsak sporazum med blokom in strankami. Tako se nobena vlada ne more opirati na večino v sejm.

Pa tudi opozicija ne more prevzeti vlade v svoje roke, ker je preveč raznarodna. Stranke imajo malo skupnih točk, in ni med njimi moč, ki bi znali organizirati opozicijo za izvrševanje kakšnega določenega programa. Celo v tako negativnih vprašanjih, kakor je skupni boj proti vladi, se opozicija težko zedinila. V glavnem se deli opozicija na dva tabora, na desničarski in sredinsko-levičarski tabor. Desničarsko opozicijo tvori Narodna stranka, pred prevratom 1. 1926. najmočnejša stranka, ki pa šteje sedaj samo 29 poslancev. V centro-levičarski opoziciji so najmočnejši poljski socialni demokrati s 53 mandati. Nekdaj tako vplivna kmetijska stranka »Piast« ima sedaj samo 17 poslancev, kršč. demokratska stranka ima 7 mandatov, narodna delavska stranka 3, šest radikalnih kmetijskih strank pa šteje skupaj 69 mandatov. Razlika med programi desničarskega in sredinskega levičarskega opozicijskega tabora je tako velika, da je za sedaj izključeno sodelovanje med obema skupinama. Tudi sodelovanje strank centralnega bloka med seboj je mogoče samo v borbi proti vladi. Velika razlika je med posameznimi strankami ne samo v gospodarskem in kulturnem programu, ampak tudi v taktiki. Stranke, ki se bore za kmetijske glasove, skušajo druga drugo prekositi v demagogiji, ki onemogoča resno delo za gospodarsko povzdigo in sodelovanje sorodnih strank.

Parlamentarni ustroj je še tem bolj zapleten radi velikega števila mandatov narodnih manjšin. Samo Ukrajince zastopa 38 poslancev, Nemce 19, narodno čuteče Žide 13, Beloruse pa 9 poslancev. Narodne manjšine seveda nočejo podpirati vlade in prevzeti odgovornosti, če nimajo garancije, da se bodo njihove zahteve uresničevale. Take garancije pa ni, dokler ni na poljski strani močne stranke, ki bi tvorila hrbtnico parlamenta.

Napetost je dosegla vrhunec te dni, ko so vse stranke sredinskega levega bloka izdale proglas na ljudstvo, kjer zelo ostro napadajo Pilsudskega, mu očitajo diktatorstvo in prepričujejo ljudstvo, da take politične in gospodarske razmere vodijo v katastrofo. Ljudstva ne more pomiriti tudi pogajanje poljske vlade s katoliškimi škofi glede izvrševanja konkordata. Prosvetni minister je namreč v prejšnji vladi naravnost izzival verska čuvstva pobožnega poljskega naroda. Ko je papeževa akcija proti preganjanju krščanstva v Rusiji še dvignila versko zavest in zažgala po vsej Poljski ogenj verskega navdušenja, je vplivala na katoličane še bolj izzivalno, da je vzel Slawek v svojo vlado istega prosvetnega ministra.

Če bodo nove volitve omogočile razvoj kake velike poljske stranke, ki bo nujno prisilila razne manjše stranke k zedinjenju, če bodo hotele ostati pri življenju, potem bodo take volitve velik blagoslov za Poljsko. Šele mogočena stranka bo imela možnost, da ne troši vseh sil samo za boj z drugimi strankami, ampak da se resno loti težavnih kulturnih, gospodarskih in političnih nalog, ki čakajo rešitve. Od te rešitve je odvisen ves razvoj

„Mir 200 milijonov ljudi, ki govorijo angleški jezik“

London, 17. apr. AA. Včeraj so razpravljali MacDonald, Stimson in Vakatsuki o tako zvani varnostni klavzuli, ki naj se vključi v trojni pakt. Omenjena klavzula se krije v glavnem s slično klavzulo v washingtonski pogodbi. Sedanja klavzula vsebuje določbo, da bo vsaka pogodbenica, ako bo ogrožena po gradnji novih vojnihi ladij od kake druge države, ki se ni pridružila tej pogodbi, upravičena po predhodnih posvetovanjih z drugimi pogodbenicami povečati pomorski gradbeni program. Tozadevna po-

svetovanja se bodo vršila diplomatskim putem. Ta klavzula je bila poslana v proučitev japonski vladi v Tokio.

Šele ta klavzula dovršuje pogodbo med Ameriko, Anglijo in Japonsko ter ji daje praktično najdalekosežnejši pomen. Ako bi na pr. Francija, ki z Italijo vred k anglo-ameriško-japonski pogodbi ni pristopila, hotela svoje brodogve povečati bolj ko je Angliji ljubo, bo le-ta imela možnost na to odgovoriti v soglasju z Ameriko in Japonsko. Izključitev vsake možnosti konflikta med Ameriko in Japonsko pa

daje Angliji svobodo koncentrirati svoje brodogve v evropskih, afriških in indskih vodah. Pogodba je tedaj za svetovno pozicijo angleškega imperija ogromnega pomena in le politična modrost je, če angleško časopisje tega preveč ne naglašja.

Upravičeno pa konservativni listi, ki sicer Macdonalda napadajo, naglašajo sekularno važnost »miru dvesto milijonov ljudi angleškega jezika«, kakor nazivajo pogodbo med Ameriko in Anglijo, ki se ji je pridružila Japonska.

Italijanska izzivanja

Rim, 17. aprila. k. »Il Gazzettino« prinaša članek, »Plebiscit dalmatinske razstave«, v katerem se objavljajo izjave nekaterih italijanskih umetnikov, ki so razstavili svoja dela na razstavi v Benetkah. Tako je Giuseppe Liparini iz Firenze, tovariš in prijatelj ministra Federzonija, današnjega predsednika senata, izjavil naslednje:

»Mi moramo čuvati svetli plamen italijanstva v Dalmaciji in za Dalmacijo. Mi vemo, da bo nekega dne — nadejamo se, da čim prej — nastala velika možnost, da odgovorimo na napad na naše brate Dalmatince, ki jih pričakujemo. Italija v resnici ne bo postala velika in sigurno, dokler se cela Dalmacija ne vrne k materi domovini. Dolžnost vlade je, da najde način in sredstva za to. Naša dolžnost je, da čakamo uresničenja naših svetih aspiracij z neumorno propagando. Radi tega je naša iniciativa zaslužila vso pohvalo.«

Giulio Aristi Sarborio iz kraljevske akademije v Rimu je pozdravil otvoritev dalmatinske razstave s temile besedami:

»Naše delo še ni dokončano, dokler je ena kapljica krvi v naših žilah, bomo vedno pripravljeno to plemenito zemljo odrešiti. Tam, kamor pošilja latinski meč svoje žarke, barbarstvo ne more več obstojati.«

Prodiranje Italije na Balkan

Bukarešt, 17. aprila. k. »Adeverul« prinaša članek pod naslovom »Italijansko prodiranje na Balkanu, finančni vpliv na Turčijo in denarni protektorat na Albanijo«. V tem članku pravi: »Sledeč primeru ameriških združenih držav, ki so z diplomacijo dolarjev dobili intenzivnejši vpliv nad ameriškim latinci, poskuša Italija z gospodarskim prodiranjem razviti svoj vpliv na bližnjem vzhodu. Italijanska trgovska banka je z dajanjem avansa milijon zlatih lir omogočila turškemu kapitalu povečanje za 5 milijonov. Iz tega ni težko sklepati, da se italijanska vlada nadeja, da se ji to povrne kot koncepcija od strani otomanske vlade, da bi na ta način osigurala sebi davno željeno preponderanco v Anatoliji. Na drugi strani si Italija prizadeva, da stabilizira svoj protektorat nad Albanijo, ne

da bi se zato poslužila kakih vojaških ukrepov. Tiranska pogodba iz leta 1914 in pogodba o zvezici iz leta 1927 sta Italiji zagotovili njen politični protektorat nad Albanijo. Italija se sicer sistematično prizadeva Albanijo tudi gospodarsko pritegniti nase, medtem, ko italijanske banke dajejo posojila tiranski vladi, si italijanska podjetja privzemajo poslanstvo, da izvršujejo javna dela in da eksploatirajo naravno bogastvo te države. Preponderabilni vpliv v Albaniji se je posebnostno razvil po ustanovitvi emisijskega zavoda, ki je v smislu sklepov Društva narodov bil ustanovljen v Rimu 1925. Italijanske skupine, na čelu z italijansko trgovsko banko, v njem sodelujejo z več nego polovico vpisanega kapitala. S posebnim koncesijo je stabilizirana denarna enotnost med obema državama.«

Poizkus pritegnitve Romunije v italijansko politično sfero

Rim, 17. apr. I. V komentarjih k Bethlove mu obisku je bil italijanski tisk izredno rezerviran, češ, da so bili na dnevnem redu le gospodarska vprašanja. Navadno dobro informirani in brezobzirni rimski »Tevere« morda edini paxe resnico. List meni, da se morajo že enkrat Pariz, Praga in Belgrad prepričati, da vodi Italija samostojno zunanjo politiko. Državniki ne smejo samo gledati, da preprečijo te ali one »ore med državami, temveč morajo aktivno graditi in začrtati smernice medsebojnega delovanja. To velja tudi za Italijo in Mad-

jarsko. »Predvsem je treba uresničiti sporazum v gospodarskem pogledu. Reka je kot svobodna luka pripravna baza za madjarski pomorski promet. Politično je položaj tako dozor, da lahko poskušamo zblizati Madjarsko z njenimi sosedi. Glede Avstrije bi bilo treba odstraniti izvestna trenja, da se doseže sodelovanje, ki ga obe državi potrebujeta, da vzdržita vnanji pritisk. Poleg tega po rešitvi vprašanja madjarskih optantov ni nič bistvenega na poti, da bi se ne mogli nanovo proučiti in zboljšati odnošaji med Madjarsko in Romunijo.«

Pohvala naše Agrarne banke

Budimpešta, 17. apr. r. »Pester Lloyd« se bavi s sklepi upravnega odbora naše Narodne banke glede njene kreditne politike, da da na razpolago 200 milijonov po 4 odstot. obresti za podpiranje kmetijstva po vsej državi, posebnost pa v korist kmetom, ki doslej niso mogli dobiti kredita. »Pester Lloyd« naglašja, da je sklep narodne banke že drugi ukrep, ki se vrši v Jugoslaviji v velikem stilu za pospeševanje kmetijstva in sicer že po kratkem razdobju. Kakor znano, je ministrski svet pred kratkim sklenil, da se ustanovi izvozniško delniško društvo za izvoz kmetijskih pridelkov s kapitalom 50 milijonov dinarjev.

poljskega naroda, a v veliki meri tudi razvoj njenih sosedov in slovanskih bratskih narodov. Mogoče, da bo fuzija treh največjih kmetijskih strank, ki se v zadnjem času napoveduje, pripomogla k razjasnitvi in razpletu notranjega stanja Poljske, kar vsi narodi srčno žela.

Velikonočne počitnice vlade

Belgrad, 17. apr. k. Letos sta katoliška in pravoslavna Velika noč istočasno. V teku današnjega dne je večina ministrov zapustila Belgrad. Gozdarski minister dr. Korošec je odpotoval v Carigrad. Kmetijski minister dr. Frangeš je odpotoval v Zagreb. Zastopnik zunanega ministra dr. Kumanudi in vojni minister Hadžić sta odpotovala v Dalmacijo. Pravosodni minister dr. Srskić je odpotoval v Sarajevo.

Proces proti dr. Mačku

Belgrad, 17. apr. k. Pri državnem sodišču za zaščito države se bo takoj po veliki noči pričela glavna razprava proti Ivanu Bernardiću in tovarišem, ki so obtoženi po zakonu o zaščiti države radi znanega komplota v Zagrebu, o katerem se je toliko govorilo. Obtožencev je 24. Med njimi je tudi dr. Vlado Maček. Ker je veliko obtožencev je seveda tudi veliko zagovornikov. Dr. Mačka bo zagovarjalo 7 odvetnikov. Obtožnica je zelo obsežna in obsega 61 s strojem pisanih strani.

Poset grških industrijcev v naši državi

Belgrad, 17. apr. 11. maja prispe iz Soluna večje število — okrog 50 — grških industrijalcev v Jugoslavijo. V Belgradu bodo grški izletniki ostali 2 dni, in to 11. in 12. maja. Nato odidejo 1 dan v Novi Sad, 1 dan v Zagreb in okolico, v Karlovec in okolico, v Ljubljano in okolico, v Celje in Maribor. Na povratku ostanejo 1 dan v Leskovcu in 1 dan v Skoplju. Izlet je organizirala grško-jugoslovanska liga v Solunu s sodelovanjem jugoslovanske trgovske zbornice in naših industrijcev v Solunu.

V tej stvari so belgrajske gospodarske organizacije in zastopniki državnih oblastev po prihodu dr. Dragoljuba Mihajlovića, tajnika jugoslovanske trgovske zbornice v Solunu, sklenile storiti vse, kar je potrebno za sprejem in za čim prijetnejše bivanje grških industrijalcev v naši državi. V prostorih trgovske zbornice v Belgradu je bilo več konferenc, na katerih je bil določen podroben program tega izleta. Izvoljena sta bila ožji in širši odbor, ki bosta skrbela za grške industrijalce, in za organizacijo njihovega potovanja po Jugoslaviji. Na čelu širšega odbora je predsednik belgrajske občine Miloš Savčić, od Slovencev je v odboru g. Fran Smodej. V Belgrad prispe okrog 50 grških industrijcev, bančnikov, obrtnikov, zdravnikov, profesorjev in novinarjev.

Ureditev protestantovskih cerkva Jugoslavije

Belgrad, 17. aprila. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra pravde in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o evangeljsko-krščanski cerkvi in o reformirani krščanski cerkvi kraljevine Jugoslavije.

Izpitna komisija za uradnike delavskih borz

Belgrad, 17. aprila. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Mate Drinković je imenoval za člane izpraševalne komisije za polaganje izpitov javnih borz dela. Predsednik komisije je Dušan Jeremić, načelnik oddelka za socialno skrbstvo. Njegov namestnik je dr. Marko Tujković, vršilec dolžnosti šefa oddelka za zavarovanje delavcev. Za prvega člana je imenovan Pera Belasković, član centralnega odbora za posredovanje dela, za njegovega namestnika pa Bogdan Krekić, član centralnega odbora za posredovanje dela. Za drugega člana komisije je imenovan Danilo Koliković, zastopnik glavne kontrole v centralnem odboru za posredovanje dela, za njegovega namestnika pa Nikola Kopač, šef javne borze dela v Belgradu. Centralni odbor za posredovanje dela je imenoval za delovodje te izpraševalne komisije Nikola Kopača, šefa javne borze dela v Belgradu in Srećka Mucalira, šefa javne borze dela v Zagrebu.

Imenovanja

Belgrad, 17. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za gradbe ter v soglasju s predsednikom ministrskega sveta so premešteni po potrebi službe v primorsko direkcijo pošte in telegrafa Branko Dikić, 5-I iz Sarajeva in svetnika v 3-I iz Zagreba dr. Vladimir Vituš in Ivan Smajić, pristava v 6-I dr. Metod Kirigin iz Ljubljane in Nikola Perić-Franković iz telegrafske telefonske sekcije v Solunu.

Premeščenja

Belgrad, 17. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za gradbe ter v soglasju s predsednikom ministrskega sveta so premešteni po potrebi službe v primorsko direkcijo pošte in telegrafa Branko Dikić, 5-I iz Sarajeva in svetnika v 3-I iz Zagreba dr. Vladimir Vituš in Ivan Smajić, pristava v 6-I dr. Metod Kirigin iz Ljubljane in Nikola Perić-Franković iz telegrafske telefonske sekcije v Solunu.

Rdeči koran

Tri zaporedne številke »Timesa« so prinesle zanimive spomine indijskega muslimana Abdul-Kadir-Khana o njegovem potovanju v Moskvo. Avtor se je rodil v Pešaveru v Severni Indiji in si je že kot 18 leten mladenič služil kruh s predavanjem jezika »puštu« angleškim častnikom. Puštu je iransko narečje, ki je v rabi v Afganistanu in pri dveh milijonih obmejnih indijskega prebivalstva. Koncem leta 1925 je prišel Abdul med muslimanske zarotnike v Bombeju. Globoko so obžalovali konec carigradskega kalifata, ker so se bali, da nima islam brez turškega sultana nobene bodočnosti. Kdo bi zedinil vse Mohamedove pristaše v boju zoper neverne? Mladi panislamisti so zvedeli, da obstoji visoka šola za pravoverne v Moskvi. Sklenili so potovati tja, ker so mislili postati muslimanske vodje. O boljševiskih naukih niso imeli nobenega pojma.

V spremstvu znanega indijskega revolucionarja Reja so torej odšli mladi romarji preko Turkestanu na Rusko. V Moskvi jih je svedeno pozdravila III. internacionala in so potem vpisali mlade Indijce na Univerzo za vzhodno propagando. Nahajala se je na Tverski ulici, v centru Moskve in štela do 600 slušateljev iz vseh azijskih dežel. Mladenci so se učili ruščine, a predavanja iz vseh predmetov so se vršila v angleščini: »profesorji« so jako hiteli. Indijci so se težko navadili na enolično hrano: slaničke, kuhano zelje, ajdovo kašo in črni kruh. Trpeli so tudi od mraza, dasi so prejeli popolno zimsko obleko rdečih vojakov. A še bolj čudno se jim je zdelo, da so poslušali namesto korana — Marksove in Leninove nauke ter zgodovino francoske revolucije. Na njih vprašanja so jim odgovarjali, da sta Marks in Lenin glasnika pristnih Mohamedovih naukov! Vedno se je podarjalo, da bo na Nemškem izbruhnila revolucija, ki se bo razširila na vso Evropo. Indijci so zvedeli, da bo urednik muslimanskega sveta svoje težnje po samostojnosti in zedinjenju takoj, čim se bo otresla Indija angleškega jarma. Po osmih mesecih je bil ponk končen in so poslali Indijce iz Moskve domov preko sneženega Pamirskega gorovja po naporih in maloznanih planinskih stezah. Ruski vojniki so zapustili karavano pri zadnji obmejni stražnici Kala-Pindza. Po nepopisnih težavah so se prerili propagandisti skozi sneg do Gitrana ob indijski meji. Toda angleške oblasti so že pričakovale karavano, ki je v največji tajni pritaivala s strehe svetca. Abdul-Khan je kmalu romal v ječo v rojstnem Pešaveru. Po polletnem zaporu je bil oproščen: angleški sodniki so priznali, da ga ne morejo kaznovati za izlet v Moskvo, če ne bo širil komunizma.

Abdul-Khan je zdaj postal lektor jezika puštu v Londonski visoki šoli za vzhodne jezike in sklepa svoje spomine z zatrdilom, da »komunizem nasprotuje v vsem islamu in ni primeren za indijske narode«.

Ti spomini so zanimivi in aktualni v toliko, ker Moskva v sedanjem trenutku zopet skuša izrabljati gandhizem za propagando komunizma v Indiji. Toda ravno muslimani se danes boljšeizmu najbolj upirajo in ojačuje se muslimanska verska in narodna propaganda. Vzrok je v neusmiljeni borbi zoper muslimansko vero, ki jo vodijo sovjeti v Rusiji, kjer je najmanj 50 milijonov muslimanov. Komunistična propaganda v Indiji se na muslimansko prebivalstvo ne more opirati.

Penzijsko zavarovanje kmetijskih delavcev v Italiji

Rim, 17. apr. AA. Predsednik italijanske vlade je poslal vsem prefektom okrožnic, v kateri odreja, naj bodo svečanosti, ki bodo 21. aprila v vseh glavnih podeželskih mestih radi izročitve pokojninskih knjižice kmetijskim delavcem, starih 65 let, kar moči slovesne. Prefekti morajo pri tej priliki pojasniti globoki pomen teh manifestacij ter dalekosežno skrb fašizma za socialno dobrobit delavstva.

Socialno zavarovanje v Franciji

Pariz, 17. aprila. AA. Danes je zbornica pristopila k proučitvi in k izpolnitvi zakonskega načrta o socialnem zavarovanju.

Nov španski poslanik pri Vatikanu

Madrid, 17. apr. AA. Ministrski svet je imenoval dr. Palacios za španskega poslanika pri Vatikanu.

Prihodnji konzistorij

Rim, 17. apr. n. Čuje se, da se bo 23. aprila razen tajnega konzistorija vršil tudi uradni konzistorij, na katerem se bosta proglasila za svetnika blaženi Tomas A. Corte in Katarina Votmas. Pri tej priliki bo kupola cerkve sv. Petra slavnostno razsvetljena.

Povratek valeskega princa

Kairo, 17. aprila. AA. Valeski princ je danes popoldne pristal na tukajšnjem letališču po poltu iz Sudana, odkoder se vrača v Anglijo s zvoje velike lovske ekspedicije po Afriki.

Čudna nesreča v Baskih

Pariz, 17. apr. n. Šredi med postno pridigo je udarila strela v zgodovinske cerkev v baskijskem kopalisku St. Jean de Luc, v kateri je Ludvik XIV. poročil špansko princezino in so bila glavna vrata od tedaj zazidana. Strela je podrla težek Kristusov kip v nadnaravni velikosti, ki je padel sredi pred oltar in se popolnoma razbil. Pri tem ni bil nihče ranjen; pridigar je preprečil paniko in govoril dalje.

Dunajska vremenska napoved: Večina oblačno, deževno, zelo hladno in vetrovno.

Angleško-rusko prijateljstvo?

London, 17. apr. n. V začasni angleško-ruski trgovinski pogodbi, ki se je danes podpisala, se predvideva do-otjevanje medsebojnih največjih ugodnosti razen nekaterih po obnih določb za trgovinsko zaščito sovjetske Rusije pri nekaterih obrobni državah. Radi ruskega monopola za zunanjo trgovino sme sovjetska vlada ustanavljati v Angliji trgovinske delegacije. Trgovinski delegat in oba njegova namestnika uživata eksteritorialnost. Vse določbe se lahko z enostavno izmenjavo not razširijo tudi na angleške dominione in potom obvestila, ki ga pošlje angleški poslanik vladi v Mo-

skvi, tudi na angleške kolonije in mandatarna ozemlja. Začasna pogodba ostane v veljavi do sklenitve definitivne trgovinske pogodbe. Eventuelne dodatne pogodbe se lahko odpovedo. V spornih vprašanjih o trgovinskih transakcijah pri angleških sodiščih za sovjetske trgovinske delegacije ne velja imuniteta.

Moskva, 17. apr. n. Podpisu rusko-angleške trgovinske pogodbe se pripisuje tukaj velik pomen, ker se smatra za prvo stvarno pogodbo z Anglijo po obnovi odnošajev, ki bo odprla pot tudi za ureditev drugih spornih vprašanj.

Dr. Schober o gospodarski politiki Avstrije

Dunaj, 17. apr. AA. Avstrijski kancelar dr. Schober je imel včeraj v Lincu predavanje o gospodarskem položaju v Avstriji. Med drugim je dejal, da Avstrija ni pristala na carinsko premirje brez gotovih pogojev, ker mora vpoštevati položaj svojega kmetijstva, trgovine in industrije. V Avstriji bodo še dolgo čutili kolebanja, katerim se bo treba prilagoditi. Zunanjo politiko je treba voditi v soglas-

ju z gospodarskimi razmerami. Dr. Schober se nadeja, da bo moči v kratkem zaključiti investicijsko posojilo, nakar se bo pristopilo k izvedbi gospodarskega programa, kakor je bil opredeljen na vladni gospodarski konferenci. Predvsem gre za izkoriščanje vodnih sil in za izgradnjo cest. Naposled je dr. Schober izjavil, da kažejo razna znamenja na to, da bo v kratkem konec gospodarske krize v Avstriji.

Italija snuje bivšo trozvezo?

Zeneva, 17. apr. n. Kakor poroča ženevski list »Le Travail«, ki je v splošnem dobro informiran o italijanskih stvarih, ima italijansko-avstrijska prijateljska pogodba več tajnih klavzul, med temi nekatere o vpostava-

vitvi stare trozveze z Nemčijo. Ta list je že pred nekaterimi tedni poročal, ne da bi kdo kaj preklekal, da je Mussolini storil korake za obnovo prejšnjih odnošajev z Nemčijo in Avstrijo.

Francoski proračun prekoračil 50 milijard

Pariz, 17. apr. n. Francoski proračun za leto 1930-31 je bil včeraj po šestkratni razpravi sprejet v poslanski zbornici s 450 proti 125 glasovom, v senatu pa z 275 proti 17 glasovom. Proračun je prvič prekoračil mejo 50 milijard. Takoj, ko je bil proračun sprejet, je vložil finančni minister v poslanski zbornici napovedani tretji načrt za zmanjšanje davkov, ki poleg prejšnjih davčnih olajšav v znesku 3,3 milijarde predvideva nove davčne olajšave v skupnem

znesku 1187 milijonov frankov, in sicer pri borznem davku, davku na luksuz, davku na posestva in prometnem davku za lahko pokvarljiva živila. Finančna komisija hoče tozadevno poročilo izgotoviti do jutri, za njim dan pred velikonočnimi prazniki da bo imel parlament še en dan časa, ker so borze včeraj napovedale protestno stavko, če se nove davčne olajšave ne sprejmejo pravočasno.

Anglo-egiptska pogajanja

London, 17. apr. AA. Iz vrst egiptске delegacije doznajajo, da so bila včerajšnja pogajanja v večini točk zaključena s sporazumom.

London, 17. aprila. AA. V spodnji zbornici je Henderson izjavil, da je vlada pričakovala, da se bo dosegel popoln sporazum z egiptsko delegacijo še pred odgoditvijo parlamenta. Radi nekaj važnih točk, ki še niso rešene, pa so morala biti pogajanja odgoda čez parlamentarne velikonočne počitnice.

London, 17. aprila. AA. Kakor poročajo, je egiptska vlada zaprosila za kratko odgoditev konference, da se lahko posvetuje z egiptsko vlado v nekaterih vprašanjih.

Nemiri v Indiji

Karachi, 17. apr. AA. Tekom včerajšnjih nemirov je bila ena oseba ubita, 57 ranjenih. Poškodovane so bile zgradbe državnih laboratorijev in bolnice.

Navsari, 17. apr. AA. Gandhi bo imel nocoj sestanek s svojimi prostovoljci, nakar bo v soboto krenil v Bardo.

Bombay, 17. apr. AA. Gandhi priobčuje v listu »Mlada Indija« članek o položaju pokreta civilne nepokorščine in veli, da je manifestacija množice v provinci Gudžarat presegla vsa pričakovanja. Tudi nastopi množice v Bombayu in v predmestjih tega mesta so bili veličastni. Gandhi zatrjuje, da je obče nenasilje povsem možno in da je to bilo izpričano tekoma zadnjih osem dni. Pristaši novega pokreta naj ohranijo vpricho konjenice in oborožene sile popolnoma hladno kri.

London, 17. apr. n. Demonstracija s soljo v Vadalu je potekla brez incidentov, ker demonstranti niso poskušali prodreti kordona, ki je stražil državne solarne. Demonstranti so se umaknili, ko so prodali svojo sol. V Puni je prišlo do nemirov. Demonstranti so s streh metali kamenje na policijo, nakar je policija naskočila hiše. Več oseb je bilo ranjenih, mnogo oseb pa aretiranih.

Karachi, 17. apr. Položaj v Indiji se je snoči nekoliko izboljšal. Nemiri se niso ponovili.

London, 17. apr. I. Minister za Indijo je na tozadevno interpelacijo v zbornici poslancev odgovoril, da je oblast v vseh krajih, kjer so se bili pojavili večji in manjši nemiri, takoj upostavila red in mir.

Tukajšnji časopisi ne kažejo zaradi indiskega gibanja nobenega vznemirjenja in naglašajo samo, da je bila vsem dosedanjim nemirnim domaća indska policija popolnoma sama kos.

Francija in Italija se sporazumeta?

Pariz, 17. aprila. AA. Zunanja komisija poslanske zbornice je poslušala poročila Brianda in Dumesnila o pomorski razorožitveni konferenci v Londonu, Briand je izrazil nado, na bo v kratkem dosežen sporazum z Italijo.

Ureditev vzhodnih reparacij

Budimpešta, 17. apr. r. Iz Pariza poročajo listi, da se približuje konferenca za vzhodne reparacije svojemu koncu. Diference, ki sedaj obstojajo, se bodo lahko premagale. Splošno prepričanje vlada, da se bo dosegel sporazum do Velike noči. Madjarska agencija poroča danes, da so v pogajanjih nastale resne težave, ker je Českoslovaška predložila nekatere nove zahteve. Dr. Valjko je imel v tem oziru več sestankov z dr. Benešem, ki mu je zagotavljal, da se Českoslovaška drži načel, ki so se naglasila v Haagu.

Ugodno stanje Avstrijske Narodne banke

Dunaj, 17. apr. n. Po poslovnem poročilu avstrijske Narodne banke je bilo leta 1929, ki je bilo polno političnih in gospodarskih kriz, za banko izredno ugodno. Eskontni posli so ji prinesli 16,7 milijonov šillingov, lansko leto 7,4 milijone. Tudi devizni in valutni posli so ji prinesli 54,3 milijone, 1 milijon več kot lansko leto. Čisti dobiček 19,8 milijonov (lansko leto 17,6 milijonov) je omogočil, da se je dividenda za en odstotek zvišala na 12,5, pri čemer je delniška glavica ostala nespremenjena v višini 43,2 milijona. Država dobi delež pri dobičku v znesku 6,8 milijonov, to je 3,2 milijona več kakor lansko leto.

Rovarjenje sovjetov na Kitajskem

Moskva, 17. apr. r. Direktor sovjetske agencije »Tass« Borodin je odstavljen s svojega mesta. Na njegovo mesto pride po sklepu sovjetske unije Svjetlov. Borodin je bil svoječasnno vojni svetnik Čang Kaj Šeka. Pozneje je vodil revolucijo proti njemu. Zato se sedaj misli, da ga bodo ponovno poslali na Kitajsko, kjer se je sovjetom posrečilo, da se je v Kantonu ustanovila komunistična vlada.

Ital. egiptovsko prijateljstvo

Kairo, 17. apr. AA. Novoimenovani italijanski poslanik v Kairu Cantalupo je na svečan način izročil svoje poverilnice kralju Fuadu. Pri tej priliki se je iz obeh strani udarjala potreba po čim tesnejših stikih med obema narodoma ter je bilo poveljano prijateljstvo med Italijo in Egiptom.

Svečan Veliki teden v Spaniji

Sevilla, 17. apr. AA. Španska kraljevska rodbina je prispela v Sevillo, da prisostvuje vsakoletnim verskim slavnostim sv. tedna. — Množice so privedle visokim gostom viharan sprejem. Letošnje svečanosti bodo posebno slovesne, ker jim prisostvujejo številni člani evropskih kraljevih rodbin.

Kardinal Verdier odlikovan

Pariz, 17. aprila. AA. Predsednik francoske republike je izročil kardinalu Verdierju odlikovanje častne legije.

Jugosl.-romunska hidrotehnična konferenca

Belgrad, 17. aprila. AA. 28. t. m. bo v Dubrovniku konferenca zastopnikov naše države in Romunije. Konferenca se bo bavila z reševanjem še neurejenih hidrotehničnih vprašanj. Delo konference bo trajalo do 8. maja. Šef naše delegacije je Fran Vilfan, stalni delegat naše vlade v tehnični komisiji za režim dunavskih vod, člani naše delegacije pa so M. Nešić, profesor vsučilišča, dr. Pantič, šef odseka ministrstva za zunanje zadeve, N. Mirkov, hidrotehnični inž. in N. Julisbarić, šef odseka ministrstva financ. Šef romunske delegacije je dr. Concesco, opolnomočeni minister in stalni delegat romunske vlade v mednarodni dunavski komisiji.

Stanje ozimne

Belgrad, 17. aprila. AA. Po podatkih banjskih uprav je stanje ozimne (pšenice, ječmena, rži in zoba) krajem aprila sledeče:

1. celokupno posejana površina znaša 2.782.427 ha, posejano pa je:

- a) več kot lani v dunavski banovini 58.426 ha, v savski banovini 18.218 ha, v zetski 2020 ha, v dravski 793 ha, v var-darski 59.395 ha in v moravski 22.448 ha.

b) manj kot lani v drinski banovini 2.092 ha, v primorski 1553 ha in v vrbaski 8843 ha.

2. Stanje ozimne v celi državi je med zelo dobro in dobro, v poedinih banovinah:

a) zelo dobro v savski, zetski, dravski in var-darski banovini,

b) med zelo dobro in dobro v primorski in savski banovini,

c) med dobro in zelo dobro v drinski banovini in

d) dobro v vrbaski in moravski banovini.

Razne vesti iz države

Belgrad, 17. aprila. r. Njegov Vel. kralj je v spremstvu dežurnega adjutanta odpotoval v Topolo.

Beograd, 17. aprila. AA. V Belgradu se mudi tajnik trgovske zbornice kraljevine Jugoslavije v Solunu g. dr. Dragoljub Mihajlović, da zainteresira gospodarske kroge za letošnji vzorčni velesej v Solunu, ki bo od 14. do 25. septembra. Mednarodni solunski velesej se je že s svojimi prejšnjimi razstavami akreditiral kot močna privlačna ustanova za razstavo vzorcev kmetijskih proizvodov ter ga radi tega trgovska zbornica kraljevine Jugoslavije v Solunu toplo priporoča vsem našim gospodarskim interesentom z željo, da bi bili naši kmetijski proizvodi tudi na letošnjem sejmu v obilni meri zastopani. Uprava sejma je objavila, da bo letos posebno skrbela za razstavo lesne industrije, žitarice, sira ter drugih živinorejskih proizvodov in hrane. Na organizaciji naše razstave dela naša zbornica v Solunu in naši gospodarski interesi se opozarjajo, da se obračajo v vseh vprašanjih razstave kakor tudi poseta sejma na našo tamošnjo zbornico.

Belgrad, 17. aprila. AA. Snoci je imela uprava belgrajske obrtne zbornice svojo sejo. Po referatu o delu v preloem letu in pregledu dohodkov in izdatkov za prošlo leto je predsedništvo zbornice podalo poročilo o predlogu zakona o obrtih in o stališču, ki ga je zbornica zavzela v tem pogledu. Uprava zbornice je sklenila, da se predlog zakona o obrtih, ki ga je izdelalo ministrstvo trgovine in industrije, in ki naj služi za bazo novega zakona, prouči na konferenci zastopnikov obrtnih organizacij iz cele države, da bi se tako moglo priti do čim povoljnije rešitve v tem vprašanju.

Belgrad, 17. aprila. AA. Ker je skrajni rok za izplačevanje 6. kuponskega 4% posojila za financano likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini iz leta 1921. 30. tega meseca, je oddelek za državne dolgove in državni kredit izdal okrožnico, s katero opozarja vse interese, da se ti kuponi morajo najkasneje do 30. aprila oddati na pošto in poslati oddelku. Pozneje predane kupone štev. 6 bo oddelek kot neizplačljive vrnil pošiljateljem. V mestih, kjer so podružnice Narodne banke, se morajo ti kuponi pri teh bankah direktno vnovčiti do vstetega 30. aprila.

Belgrad, 17. aprila. Delo na zletnem prostoru za prvi vsesokolski zlet, ki ga vrši zletni odbor pod vodstvom g. Mojmirja Korunovića, se razvija zelo hitro in že zdaj se more z gotovostjo reči, da bodo vse priprave končane pravočasno. Početkom prvega sokolskega zleta bo nastopila šolska mladina, za kar je odredjena sobota 7. in nedelja 8. junija na Binkošti. V Belgrad bo prišla ta dan šolska sokolska mladina iz vseh srednjih šol in učiteljski v naši državi.

Sarajevo, 17. apr. AA. Sarajevska občina je sklenila, da prevzame sama inicijativo za postavitve spomenika pokojnemu kralju Petru I. Oslobojitelju v Sarajevu. Ker je nastopila z inicijativo za ta spomenik sama občina, bo brezdvomno prišlo v najkrajšem času do realizacije te zamisli.

Zagreb, 17. aprila. r. Danes na Veliki četrti se je v zagrebški katedrali vršilo slovesno umivanje nog starčkom. Nadškof dr. Bauer je ob navzočnosti duhovščine umil noge 12 starčkom. Pred odhodom v cerkev so bili v školskem dvorcu pogosteni. Po končanem obredu so bil povabljeni na kosilo. Vsak starček je prejel jedilno in pivsko posodo in vsak 100 Din.

Zagreb, 17. aprila. r. Regulatorni odbor je imel sejo, na kateri je razpravljalo o vprašanju mestne klavnice, za katere gradnjo je zagotovljenih 10 milijonov dinarjev.

Zagreb, 17. aprila. AA. Glavni odbor Rdečega križa bo imel svoj redni (13) letni občni zbor 27. t. m. v Zagrebu.

Zagreb, 17. apr. r. Jugoslavansko društvo za zaščito upnikov je imelo občni zbor. Po običajnem dnevnem redu je bil izvoljen povečini stari odbor.

Subotica, 17. aprila. r. Bana Donavske banovine so včeraj obiskali subotički obrtniki in lastniki tovarov. Obrazložili so mu stanje subotičkih obrtnikov, ki jih je okrog 200 in ki so brezposelni ter so izgubili skoro vse delo. Ako se ne podvzame kaka akcija, bo nastala velika brezposelnost. Subotičko gospodarsko življenje bo doživelo težko krizo. Banu so razložili potrebo, da se gradijo delavske hiše, za katere naj da mesto na razpolago gradbeni prostor, ki naj bi se odplačeval na obroke.

Važen astronomski izum

Moskva, 17. aprila. AA. Ravnatelj tukajšnje-ga astronomskega opazovališča je izumil nov astronomski aparat, ki ga je krstil za astroskop. Aparat lahko določi položaj planetov v vsakem času, kakor tudi položaj zvezd in stalnic. Ta do-ločitev je mogoča za 26.000 let naprej in nazaj. Tako je moči ugotoviti ali so mogli v Troji za časa Homerja opazovati n. pr. ozvezdje Južnega križa. Aparat je visok 75 cm in se da z lahkoto sestaviti in razstaviti.

Škof dr. Josip Marušić

Senj, 17. aprila.

Danes dopoldne je umrl škof senjsko-modruške škofije dr. Josip Marušić. Pogreb bo najbrž na velikonočni ponedeljek. Pokopali ga bodo v presbiteriju cerkve njegovega rojstnega kraja v Praprutnjaku.

Škof senjsko-modruško-krbavski je bil rojen 1. januarja 1869 v Praprutnjaku blizu Meje, v prijazni vasi nad Bakrom v Hrvatskem Primorju. Oče njegov je bil ključavničar in vrl krščanski mož. Njegov mali sinček je bil odličnjak že v ljudski šoli. Zato so učitelji svetovali očetu, naj nadarjenega fantka da študirat. Leta 1880 ga je oče res vpisal v tedanjo hrvatsko gimnazijo na Reki. Gimnazijske študije je zopet končal z odliko. Zato ga je senjski škof dr. Posilović poslal v zagrebško semenišče. Tudi tukaj je bil vedno med prvimi in je bogoslovne študije dovršil zopet z odliko.

Za mašnika je bil posvečen 26. julija 1892 ter takoj imenovan za pomožnega kateheta na senjski gimnaziji ter obenem za prefekta v škofijskem konviktu »Ožegovićanum« v Senju. Tu je pa ostal le dve leti, ker je bil imenovan za profesorja verouka na gimnaziji v Gospiću (v Liki), kjer je ostal, dokler leta 1915 ni bil imenovan za škofa.

Kot profesor je bil priljubljen pri svojih učencih prav tako kakor pri stanovskih tovariših. Vesten v izvrševanju svoje službe, je ljubil svoj poklic ter je vedno pridno sodeloval pri katoliških listih: pisal je v Katoliški list, Vrhbosno, Kršćansko školo, Bogoslovsko smotro itd. Vsa vprašanja, ki jih je načel v številnih člankih, je obdelal vedno temeljito, jih globoko strokovno razložil ter dokazal. V tem se je posebno odlikoval. Njegov bistri razum in globoka izobrazba sta ga odlično usposabljal za taka dela.

Iz tega njegovega dela je bil pozvan na težko škofijsko stolico v Senju, ko je že leta 1903 bil imenovan za konzistorijalnega svetnika, leta 1911 pa za častnega kanonika senjskega stolnega kapitlja. Za škofa je bil imenovan 29. marca 1915, dne 3. oktobra 1915 ga je posvetil v Zagrebu nadškof dr. Ante Bauer. Dne 10. oktobra 1915 je bil ustoličen v Senju, 17. oktobra pa v Novem Vinodolskem.

In s tem se je pričela zanj trnjeva, a blagoslovljena pot apostolskega delovanja. Senjska škofija je po obsegu zelo razsežna, saj sega od mej ljubljanske škofije, od meja Bele krajine in Kočevskega pa tja doli preko Gorskega Kotara, Like in Primorja do Bosne in Dalmacije. Izredno težavno apostolsko polje, težavno v vseh ozirih. Zato zahteva ta dolžnost mnogo pastirske modrosti in apostolske potrpežljivosti. Z vso vnemo in ljubeznijo se je novi škof lotil teške službe. Njegova pastirska pisma, ki jih je pošiljal svojim vernikom, dokazujejo njegovo vnemo in ljubezen. Zato jih je ljudstvo sprejemalo z umevanjem in ljubeznijo. Vsako pismo je študija zase, pisana pa tako poljudno, da ga je razumel vsak pastirček v liških planinah. Njegova pisma so tako zaslovela, da so duhovniki drugih hrvatskih škofij prosili, naj se jim stalno pošiljajo. Pisal jih je iz živih potreb ljudske duše in njenega trpljenja. Zato so bila vedno sodobna ter so v vseh zmedah, težavah in zablodah ubogih človeških sre kazala pravilno in edino rešitev. Ob času vojne podivjanosti, pod katero je posebno trpela njegova škofija, je izdal pisma o avtoriteti, o vzgoji mladine, o ljubezni do Boga, o ljubezni do bližnjega. Leta 1923 je izdal znamenito pastirsko pismo o delu, leta 1928 o četrti božji zapovedi itd. Kdo bi naštel vse! Zadnje pastirsko pismo je izdal še letos. V njem govori o ljubezni in spoštovanju, ki so jo verniki dolžni svojim duhovnikom. Na koncu pa se — že na smrt bolan — posklavlja od svojih ljubih Primorcev, Ličanov in Gorjancev ter jih prosi, naj molijo zanj.

Svojo razsežno škofijo je v teku 15 let prepotoval trikrat od kraja do kraja. Obiskal je na teh potovanjih vsako župnijo, po najsji je bila pot tja gori še tako nevarna. Obiskaval je župnije, ki že po več desetletij, po cele rodove niso videle svojega škofa. Obiskaval je župnije, ki radi pomanjkanja duhovnikov niso več imele niti dušnih pastirjev. V svoji ljubezni je prihitel med te zapuščene duše, jih bodril in molil z njimi in za nje. Hotel je, da vsakdo vidi in posluša svojega škofa. S tem je zopet utrdil zrahlanje vezi med verniki in njihovim Cerkvijo.

Prav posebno velika je bila njegova ljubezen do svojih duhovnikov. Videl je njihove težke napore, ki je eden moral opravljati službo dveh, treh ali še večih, in to v visokem, težavnem terenu. Videl je njihove gmotne težave

Ljubljanskih 12 jogrov

Ljubljana, 17. aprila.

Veliki četrtek spomin Jezusove zadnje večerje! Vsa katoliška cerkev obhaja na ta dan spomin Gospoda, ki je zadnjikrat zbral svoje apostole in z njimi jedel velikonočno jagnje. V ljubljanski stolnici je prevz. g. škof Jeglič daroval pontifikalno sv. mašo. Med mašo je posvetil sv. olje. Po maši pa se je vršil najzanimivejši obred — obred umivanja nog. Po zgledu Kristusovem, ki je umil pri zadnji večerji svojim učencem noge, je prevz. g. škof dr. Jeglič umival noge dvanajsterim sivolasi starčkom. Najmlajši med njimi je star 72 let in najstarejši 92 let. Ganljivo je bilo videti, kako je sivolasi starček prevz. g. škof Jeglič obilaval starčkom noge, jih brisal s prtom in končno poljubil vsakemu nogo. Cerkev je bila nabito polna in v vseh srcih je bila samo

ena želja, naj Bog ohrani našega vladiko še mnogo let in naj mu da moči, da obhaja še veliko let spomin zadnje večerje v družbi dvanajsterih apostolov — sivolasi starčkov.

Obreda umivanja nog v ljubljanski stolnici so se na veliki četrtek, dne 17. aprila 1930, udeležili sledeči starčki: Mihael Hermec iz Leskovca pri Krškem, star 92 let; Anton Razinger iz Jesenice, star 91 let; Matevž Zug z Iga, star 90 let; Ludovik Puh iz Ljubljane, star 88 let; Janez Goltes iz Kamnika, star 87 let; Frane Novak iz Senčurja pri Kranju, star 86 let; Mihael Mihelič iz Kamne gorice, star 85 let; Jakob Jager iz Ljubljane, star 85 let; Janez Kadive iz Nevelj pri Kamniku, star 83 let; Jožef Murn iz Stopič pri Nov. mestu, star 83 let; Janez Vičič iz Ljubljane, star 82 let; in Jožef Jelnikar iz Kresnic, star 82 let. — Skupna starost vseh starčkov znaša 1034 let

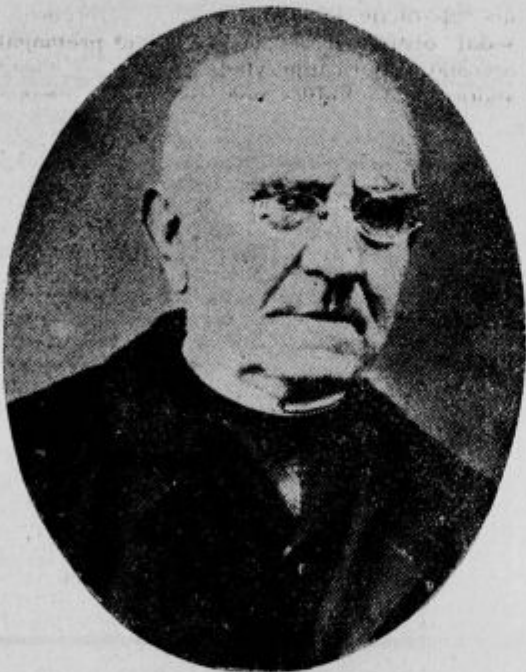

Prevzvišeni knezoškof dr. Jeglič in pomožni škof dr. Rožman sredi 12 starčkov, ali kakor jih stara Ljubljana nazivlje na ta dan: sredi 12 jogrov.

Biseromašnik Jan. Wester 92 letnik

Škofja Loka, 17. apr.

Gospod Janez Wester, biseromašnik in duh. svetnik v p. bo obhajal v petek, 18. aprila, 92 letnico svojega rojstva.

Rojen je bil 18. aprila 1838 na Bledu. Mašuje še vsak dan v domači kapelici z dovoljenjem iz Rima.

Bog ga živi še dolgo let v zdravju in zadovoljnosti!

Belokrajinski kofiček

K požaru v Zaloki. V torkovem poročilu se je radi telefonskega nesporazuma vrnila pomota, da se je ogenj razširil tudi do Pravatine, o čemer naj bo povedano le, da je poškodoval ogenj le brizgalnico iz Pravatine. Po Metliki zbirajo za pogorele, da bodo polagoma vsi potrebni odškodovani. Nabiralna akcija dobro uspeva. Kakor se čuje, se bo v Metliki nabralo precej »jurjev«.

Sneg je zapadel. Včeraj je bilo videti v Gorjanjih, da letošnja zima še ni končana. Vreme je zadnje čase dokaj neugodno. Ljudje bi radi za delom, pa se ne da.

in veliko siromaštvo. Duhovščina, vneta za delo, tega dela ni mogla zmagovati, zraven pa je sredi siromašnega ljudstva sama stradala, ne da bi mogla pomagati ne trpečemu bližnjemu ne sebi. Škof Marušić se je trudil, da je tem svojim zvestim duhovnikom olajšal vsaj malce njihov bedni položaj.

Zato pa so njegova apostolska potovanja po škofiji bila pravi triumf ljubezni ljudstva do katoliškega škofa. To je bil praznik za ljudstvo in za duhovnike.

Senjska škofija je revna. Prav posebno pa je revna na duhovnikih. Pomanjkanje je strahotno. Ze štiri leta škofija ni imela nobenega novomašnika! Pokojni škof je radi teh razmer največ trpel in se z vsem naporom trudil dobiti duhovniški naraščaj. Ni več doživel popolnega uspeha svojega dela in prizadevanja, prenoviti svojo škofijo in poskrbeti vzorno dušno pastirstvo zadnji gorski fari. Dano mu je bilo pa na smrtni postelji videti, da ima njegova škofija danes že 14 bogoslovcev, ki študirajo deloma v Ljubljani, deloma v Zagrebu. Videl je zarjo boljših dni za Cerkev v svoji škofiji. In zato je

Metliško elektriko uničil požar

Metlika, 17. aprila.

Danes zjutraj ob pol 6 je nenadoma udarilo plat zvona. Vse je planilo ven na trg in ljudje so s strahom videli, da gori elektrarna. In res je planil ogenj že skozi streho v mrčno, megleno, deževno jutro. Prva sta bila na mestu gospodar in sosedov fant. Nekaj minut pozneje je prihitela rosalniška brizgalna in že je butnil mrzel poliv iz 150 m oddaljene mlake v požrešne plamene. Pol ure pozneje je prišla še metliška brizgalna. V strojnem oddelku se ni dalo nič več napraviti. Ogenj je vse gorljive dele že uničil. Pač pa so rešili ognja mlin in žago, ki sta po isto streho. Utrpela sta le majhno škodo. Ogenj je uničil motor, deloma transmisijo, električno instalacijo in streho. Tudi plinski generator in peč bosta najbrže neporabna. Zgorelo je tudi za 5000 Din oglja.

Kako je ogenj nastal? Naša elektrika sveti navadno do 11 zvečer. Snoti je bil obrat ustavljen ob pol 12. Strojnik je šel spat in prav tako žagar. V strojnici ni bilo čez noč nikogar. Zjutraj pa so iz bližnjih hiš opazili ogenj in hiteli klicati. Znano je le toliko, da se je vnelo v strojnem oddelku. Ob pol 6 je bilo že vse v ognju. Elektrarna je zasebna last posestnika Janeza Nemaniča v Cuvilih št. 1. Motor na plinski pogon je imel 36 konjskih sil in je obratoval že osem let. Dinamo je bil za 35 konjskih sil na 19 kilovotov in 80 amperov, toda stalno preobremenjen na 95 amperov. Ni bilo kaj posebnega, ta naša elektrika! Saj tudi ni mogla biti, toda bilo je vsaj nekaj in sedaj smo še ob to. Motor je gnil tudi mlin in žago ter je bila tako ta naprava največje industrijske podjetje v metliškem okraju. Škode bo kakih 200.000 Din. Uničeni objekti so bili zavarovani za 160.000 Din. Pred par tedni je lastnik izjavil zastopniku zavarovalnice, da bo zavarovalnino znižal, pa je na zastopnikovo prigovarjanje začasno še ostal pri starem. Seveda je danes zato zavarovalnici na moč hvaležen. Toda nesreča je klub temu velika, tem večja, ker je ta gospodar sedaj že četrtič pogorel.

Če mu bo šla mestna občina na roko, tako je pogorelec sam izjavil, si bo nabavil Dieselmotor za 60 konjskih sil, če pa ne, ga pa za elektriko ne bo skrb in bo storil le toliko, da spravi v obrat mlin in žago. Začasno pa bomo morali kak mesec ostati brez elektrike.

Ali ste že poravnali naročnino?

bila njegova smrt — smrt pravičnega in delavnega delavca v vinogradu Gospodovem, ki odhaja po zasluženo plačilo.

Težko in neizprosno bolezen je začutil prvič o lanskih počitnicah, ko se je mudil v Doberni pri Celju. Nismo mislili in nismo mogli verjeti, da bomo izgubili svojega predobrega očeta in pastirja. A brez usmiljenja je bolezen vršila svoje. Pokojnik pa, ki nam je vsem bil vedno vzor in svetla luč v vsem, je tudi sedaj vztrajal kot luč na svetilniku. Iz njegovih ust ni bilo nikdar slišati tožbe radi strašnih bolečin, ni niti z besedo niti na kak drug način pokazal nepotrpežljivosti. Mirno je gledal na konec, počasi urejal svoje službene in zasebne stvari. In ko je videl, da se mu bliža zadnja ura, je sklical svoje duhovnike, prejel v njihovi prisotnosti sveto popotnico ter se poslovil od njih.

Zares velika in iskrena je bila njegova ljubezen do vernikov in duhovnikov, zato pa tudi jokajo nad njegovim odrom vsi: verniki, prav posebno pa njegovi duhovniki.

Ave Anima pia!

Pri revmatskih, protinskih bolečinah pri živčnem obolenju, bolečinah v križu, neuralgijah in vsakovrstnem trganju po udih, počutkih utrujenosti, ki izvirajo iz prehlajenja, pri rekonvalescenci po težki boleznih nudi vrbavanje bolečin udov, v trdovratnih slučajih močna, dalje trajajoča masaža s pristnim

DIANA

FRANCOSKIM ŽGANJEM

naglo polajšanje muk: bolečine se naglo omilijo in slednjič popolnoma preženo, pospeši se kroženje krvi, koža se priliči k zdravemu delovanju in celotni splošni počutek se poživlji.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših trgovinah. — Cena: mala steklenica Din 10.—, srednje velika steklenica Din 20.—, velika steklenica Din 52.—.

Pazite na ime »DIANA« in varujte se pred ničvrednimi ponaredbami!

Ako bi se ne dobilo v lekarni ali drogeriji »Diana« franc. žganje, pošljite Din 50.— in prejeli boste z obratno pošto 5 malih steklenic iz glavne zaloge za Jugoslavijo:

JUGOFARMACIJA D. D. — ZAGREB

Franc Bar

V krogu svoje družine praznuje danes ugledni, ter po svojem vselem značaju znani ljubljanski trgovec z radio aparati, pisalnimi stroji in gramofoni g. Franc Bar, svojo petdesetletnico.

Rojen je bil 18. aprila 1880 v Ljubljani. Ljudske šole je dovršil v Ljubljani. Po končani ljudski šoli je vstopil kot vajenec v staro trgovino Ranth, sedaj Železnik. Leta 1896. je vstopil k mornarici. Leta 1908. je vstopil kot trgovski potnik k tvrdki Glogowsky & Co, zastopniku pisalnih strojev Remington v Trstu ter prepotoval vso Dalmacijo, Srbijo, Macedonijo itd. Svetovna vojna ga je poklicala v Ljubljano, kjer je nepretrgoma služboval kot narednik-vodnik nad štiri leta. Dne 29. januarja 1919 je otvoril lastno trgovino s pisalnimi stroji na Cankarjevem nabrežju v Ljubljani, katera je pod njegovo večjo roko in po njegovi solidnosti zaslovela po vsej državi. Leta 1925. se je prvi v Ljubljani posvetil prodaji radio aparatov. Je tudi danes še ena izmed največjih radio-trgovin.

K njegovi petdesetletnici kličemo jubilan- tu še mnogo let!

Zlati ameriški stric

Družina Bugi v banaškem selu Tarža ima sedaj lepe dni: pričakuje namreč dediščino od strica iz Amerike, ki bo znašala nič manj kakor 42 milijonov dinarjev.

Pred 50 leti se je izselil v južno Ameriko Gašper Bugi, njegov brat pa je ostal doma. Gašper je umrl leta 1927 v Buenos Airesu, njegov brat pa doma že poprej. Ostali pa so doma otroci, seveda že odrasli ljudje, ki so vedeli, da je stric Gašper umrl kot zelo bogat človek in da se bo izplačalo, pobrigati se za njegovo dediščino.

S pomočjo jugoslovanskega konzulata v Buenos Airesu so ugotovili, da je stric res umrl kot zelo bogat mož in da ni zapustil drugih dedičev kakor bratove otroke — svoje nečake v banaški Tarži. Sedaj je bil seveda ogenj v stehi. Dobili so si s pomočjo konzulata svojega odvjetnika v Buenos Airesu. Ta je sedaj negotvil in uradno dognal, da bodo Bugiji v Tarži dobili vso Gašperjevo dediščino v znesku 42 milijonov dinarjev. Sedaj je naprošeno naše zunanje ministrstvo, da to zadevo še diplomatsko uredi.

Pri nakupu klobukov

oglejte si bogato založeno specialno trgovino

A. BOGATAJ prej POK
LJUBLJANA, Stari trg št. 14

Koledar

Petek, 18. aprila (Veliki petek): Apolonij, mučenec; Eleuterij, škof.

Osebnosti

G. ban danes ne bo sprejemal. Ban dravske banovine g. inž. Dušan Sernee na veliki petek ne bo sprejemal strank.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Ana Gerber, znana ljubljanska trgovka in posestnica na Kongresnem trgu 4, stara 71 let. Pogreb bo v soboto ob 4 popoldne.

† Nadučitelj v pokopu g. Jurij Adlešič. V Krškem je umrl 16. aprila upokojeni nadučitelj g. Jurij Adlešič v starosti 85 let. Doma je bil v Adlešičih v Beli krajini. Kot učitelj je služboval v Kamniku, potem kot nadučitelj v Vipavi, v Smartnem pri Litiji in končno v Krškem. Vsega skupaj je deloval 44 let v šoli. Bil je vzoren mož, odličan pedagog in velik prijatelj mladine. Vsako nedeljo je vodil šolsko mladino v cerkev k službi božji in jo nadzoroval. Poleg šolskega dela se je udeleževal tudi v javnem življenju. Bil je več let občinski odbornik in svetovalec, predsednik občinskega posredovalnega urada, namestnik državnega pravdnika pri okrožnem sodišču, odbornik okrajne posojilnice, odbornik krajnega šolskega odbora v Krškem itd. Pogreb bo v soboto ob pol 10 dopoldne v Krškem. Blagemu pokojniku svetila večna luč!

† V Sp. Otoku pri Radovljici je umrla ga. Marija Pangerc. Pogreb bo v soboto dopoldne.

N. p. v. m!

Mala kronika

★ Znani slovenski portretist Sterl v Parizu. Pred kratkim je prišel v Pariz iz Bastia na Korziki (Cap Corse) g. akad. slikar Franjo Sterl, ki je bil gost v rojstnem kraju pri gospodu Paulu Flachu, prvem in bivšem zelo priljubljenem francoskem konzulu v Ljubljani. Tam je slikal najlepše dekle gospodično Lucette »Miss Corsee« iz znane odlične rodbine, katero je baje jako lepo naslikal. Sedaj v Parizu pa slika našega poslanika ministra dr. Spalajkoviča in tudi našo znano operno peslasko gospodično Lidijo Wisniakovo iz državne opere Comique. Že na pričetku slikanja se opaža kološalna spretnost in izredna karakterna podobnost. Od tu potuje v London, kjer poseti svetovno znanega mudžarskega slikarja in mojstra prof. Saszloja, ki stalno tam živi s posebnim priporočilom graščaka barona dr. Karla Borna.

★ Za Veliko noč izide nova (4.) številka reprezentativne slovenske revije »Ilustracija«. Velikonočna številka izide v povečanem obsegu z lepo vsebino in še lepšimi slikami. Posebno opozarjamo na serijo o modernem pohištvu, o delu naših domačih arhitektov in tvevč. Poleg tega prinaša številka krasne fotoamaterske pomladanske slike, slike iz gledališč, filma, radia in aktualnih dogodkov, novele, koserije in članke. Priporočamo vsem, da si kupijo izvod »Ilustracije«, ki bo v soboto na razpolago v vseh trafikah in knjižarnah po 10 Din. Če revije še ne poznate, zahtevajte od uprave številko na ogled. Cena tej reviji z ozirom na elegantno in najfinjšo tehnično izdelavo in zanimivo vsebino ni velika. Uprava revije »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica štev. 6-L.

★ Iz uredništva. Nek gospod s Stajerskega je poslal v kurtviti na uredništvo 10 Din, ne da bi navedel namen. Ker se je naslov dotičnega gospoda založil, ga prosimo, naj se nam javi.

★ Stekle krave. Na neki kmetiji blizu Osjeka je radi ogriza steklega psa steklo pet krav, katerih mleko se je prodajalo v Osjek. Vseh pet krav so seveda ubili. Sedaj so v skrbeh, kaj bo s fistimi, ki so uživali mleko od steklih krav.

Državnim nameščencem

in nameščencem dobavimo iz naše velemešne zaloge obek, damskih plaščev, komplejev, trenčehovot zadnjih novosti na željo na odplačila. Vabimo!

Fran Lukič, Stritarjeva ulica 9.

Kava izkušenih!

Kaj je to? Da, marsikdo ne ve, da vsebuje navadna kava snov, imenovano »kofein«.

Ta kofein, ki ga vsak dan sprejema naše telo, če tudi ne prostovoljno, vendar dostikrat čezmerno, lahko pri mnogih povzroči bitje srca, živčni nemir, krvni naval, dražljaje v ledvicah in še razna druga neugodna delovanja.

Vzrok raznih težkoč v telesu se mnogokrat išče povsod drugje, samo tam ne, kjer se nahaja, v vsakdanji kavi v kofeinu. Kdor sam s svojim opazovanjem spozna njegovo zvratnost, se ga gotovo varuje.

Toda užilku dobre prave kave se mu zato ni treba odpovedati. On pije kofeina prosto kavo Hag, ki mu daje vse, kar more od najboljše kave pričakovati, samo ne neugodnih posledic kofeina. Njegova kava je kava Hag, kava izkušenih.

Kmetska žaloigra v Kresniških Poljanah

Strašen čin zbesnelega fantja

Litija, 17. aprila.

Danes se je odigrala v Kresniških Poljanah, 10 minut od postaje Jevnica, strašna tragedija.

Poleg velikega, največjega grunta v vasi, to je »Bizjakovega«, katerega lastnica je posestnica Marija Slapničar, je še pred letom dni mirno in nemoteno živel družinica ubogega železniškega kretnika Martina Godca. Bizjakovi so se lepega dne speli z Godcem, pričeli z njim tožariti — zaradi kosa zemlje v jarku. Pravdo je Marjeta Slapničar izgubila in je morala poravnati še pravne stroške v znesku 5000 Din. Od takrat naprej so sosedje živeli v hudi medsebojni jezi. 28 letni sin posestnice, Janez Slapničar, ni mogel tega preboleti ter je sosedu Godcu neprestano goznil. Letos je Janez v jarku prekopal vodo in to je zopet dalo povod za nova razburjenja. Končno je sin Janez mater po dolgem hujkanju le pregovoril, da je zopet vložila tožbo proti sosedu. Vsi poravnalni poskusi niso nič zalegli. Janez je mater neprestano hujskal, toda mati se je kljub vsemu le premislila in je v torek popoldne pri svojem odvetniku dr. Mazku v Litiji ustavila tožbo.

To je Janez še bolj razburil. Danes dopoldne pa ga je napadla prava besnost. Prišel se je pripraviti s sosedom. Nazadnje pa je izgi-

nil v domačo hišo in se ob pol 11 znova pojavil pred Godčovo hišo. V roki pa je imel — puško karabinko. Prišel je streljati kakor norec.

Skupno je oddal nad 30 streliv.

Zadel je šestletno Godčovo hčerko Ivanko in jo težko ranil v trebuh, očeta Martina pa je težko ranil v stegno. Godčeva žena Malka je težala hudo bolna v postelji. Ko so padli prvi streli, je skočila s postelje in planila v klet, kjer se je zaklenila.

S postaje Jevnica so telefonirali po železniškega zdravnika dr. Ivana Premrova, ki se je pripeljal s popoldanskim vlakom v Jevnico in šestletno Ivanko pregledal kar na postaji in odredil, da se jo prepelja v Ljubljano v bolnišnico. V Ljubljani jo je s kološvoja v bolnišnico prepeljal reševalni avto Očeta Godca je zdravnik obvezal in ga pustil zaenkrat doma. Z večernim vlakom je odšla v Jevnico iz Litije orožniška patrulja pod vodstvom kaplana Jožeta Bucarja aretirat podivjanega človeka, ki se sedaj (okoli pol šestih zvečer) strahuje in grozi po vsej vasi. Vsa okolica Jevnice je silno razburjena.

Dodatno smo izvedeli, da so v četrtek zvečer prepeljali v bolnišnico tudi ranjenega očeta Godca.

★ Za belokranjske pogorelce. Vas Zaloko v Beli krajini je zadela težka nesreča. Ogenj je uničil tamosnjim prebivalcem vse imetje, tako da tavajo okoli brez hrane, brez obleke in brez strehe. Nujna pomoč je jako potrebna. Obračamo se po tej poti do vseh, da prispejijo tudi z najmanjšim darom na pomoč. Darila sprejema dr. Riko Fux, magistratni nadsvetnik v Ljubljani, magistrat l. nadstr. Kdor hitro da, dvakrat da! Odbor za podporo pogorelcem Zaloke: Engelbert Gangl l. r. Dr. Niko Zupanič l. r. Dr. Juro Adlešič l. r. Dr. Riko Fux l. r.

★ Prepovedan zemljevid Jugoslavije. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej geografsko karto naše države, ki jo je založila tvrdka Freytag & Berndt na Dunaju, ker so meje netočno vrisane in krajevna imena pogrešno vpisana.

In vojaki so vrgli kocke, da se odloči, kdo dobi njegovo obleko.

Tu je visel človek med nebom in zemljo in nihče se ni upal zavzeti zanj. Rekel sem ji: »Apolonija tebi se je to sanjalo; da so metali kocke v tvojih strašnih sanjah, to je le posledica tega, ker so mornarji popoldne na krovi metali kocke pred tvojim sotorom.«

Vesel sem bil, da sem ji dokazal. Toda ona me je trdovratno zavrnila: »Ne, to niso bile sanje!«

Od kje bi moglo biti to, kar je pozneje videla?

Kar je pozneje med solzami slišala?

Ali morda vsled hitrega teka pajka po steni? Od skrtanja ličinke v deskah? Ali jo je morda navdihnila rahla morska sapica? Kar ni mogla več pozabiti, vsled česa naj bi se ji to sanjalo?

Visel je, tako ni visel še nihče pred njim. Pod križem pa je stala žena in velik mladenci je bil poleg nje. Žena se je skoro zgrudila radi bolečine, toda ljubezen jo je zadržala.

Vročina je vedno bolj naraščala. Nekateri so se s silo prerinili do tiste uboge sence, ko likor jo je metal veliki križ, a druga dva križa sta ostala brez sence, ker je stalo sonce previsoko. Žeja pri ljudeh je naraščala in tudi moji ženi so se v njeni bližnji popolnoma popolnoma posušile ustnice.

In tedaj je vzdihnil največji razbojnik: »Žejem sem.«

Pomočilo se neko gobo podobno stvar v vrč, v katerem je ostalo nekaj grenke tekočine in jo nato prepojeno s tekočino dvignili k njegovim ustnicam, ki so se je dotaknile.

Ko so mu jo odtegnili, so gobo sneli in obrisali železo na suli, da ne bi zarjavelo.

Zločinec je, ker se ni nihče zanimal zanj, zaklical predse besede: »Dopolnjeno je.« Naglne je glavo in veke pod njegovim čelom so se zaprle, telo, pribito na križu, je zapadlo smrti in je postajalo vedno bolj belo.

★ Za birme in kanonične vizitacije priporočajo Jugoslovanska knjižarna cerkvenim zborom tri Ecce sacerdos magnus. Založil Anton Foerster. Dva sta za mešan, eden pa za moški zbor. Vse tri skladbe so prav lahke, a efektne in lepe. Cena partituri 8 Din.

★ Previdnost nikjer ne škoduje. Ako v časopisih pozorno opazujemo rubriko »Izpred sodišča« bomo spoznali, kako med našim ljudstvom še vedno vlada neko praznoverje. Prireajo se ljubavne pijače, priporočajo se sredstva za ugled in bogastvo — seveda vse samo za denar. Da pa imajo vsa ta sredstva mnogokrat zelo slabe posledice, nam dokazujejo razprave na sodišču, kjer se morajo take »vražarice« zagovarjati za svoja dela. Podoben slučaj se je pred kratkim odigral v majem mestecu na našem jugu. Neka kmetica je dalj časa trpela radi kašlja. Namesto, da bi odšla k zdravniku ali v lekarno, je iskala zdravja pri neki »vražarici«, ki ji je napravila gorko, črno pijačo. Bolnici je postalo naenkrat zelo slabo, in je poklicani zdravnik ugotovil znake zastrupljenja. — Temu dogodku, ki je bil opasen življenju, se je atakov pomagal s tem, da je bolnica kupila ene steklenice KRESIVALA, preizkušene sredstva proti kašlju in obolenju dihalnih organov.

★ Pri nakupu klobukov ogledajte si bogato založeno specialno trgovino M. Bogataj, prej Pok, Stari trg 14, Ljubljana.

★ Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica najboljše olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazujejo, da se uporablja zelo milo odvajajoča »Franz-Josef« voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specialistijskih trgovinah.

Nesreča ne počiva

— Mamica, daj lešnik! Huda nesreča se je pripetila včeraj na Javorniku pri Jesenicah. Tam je bila že 14 mesecev v oskrbi pri dobi ženski 22 mesecev stara deklica Vida Stržinar. Otroek je včeraj dopoldne gledal, kako njegova krušna mati tare lešnike za potico in je prosil: »Mamica, daj malo!« Otroek je dobil nekaj oluščeni lešnikov in jih pričel zobati. Enega lešnika pa se je držal še oster kosček lupine in otroku se je zadržal v goltanec. Ko vsi domači poskusi niso zalegli, da bi rešili trpečega otroka, jo je krušna mati odpeljala s popoldanskim vlakom v Ljubljano. V Ljubljani sta sedli na tramvaj, da bi bili hitreje v bolnišnici, ali že v tramvaju se je deklici stanje zelo poslabšalo. Otroek se je pričel dušiti in skoro umirati. Pred Mestnim domom je ženska z otrokom izstopila in iskala pomoči na reševalni postaji. Otroka je hitro prepeljal v bolnišnico reševalni avto. V bolnišnici pa so ga na kirurški oddelku takoj operirali. Otrokovostan je zelo nevarno in ni izključeno, da ne preživi noči.

— Slepi starček poveljen. V sredo popoldne je tramvaj na Strosmajerjevem trgu v Zagrebu povozil popolnoma slepega 71 letnega starčka Ivana Ribariča. Prepeljali so ga v bolnišnico; njegovo stanje je nevarno.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: INRI. Izven.

Opera: Zaprti.

Stolnica: Ob 5.15 sv. križev pot, nato molitvena ura. Ob 8.45 cerkveno opravilo, molitve, pasijon, razkrivanje in čiščenje sv. križa, maša predposvečenega. Ob 7.30 zvečer: postna pridiga, nato žalostinke.

Franciskani: Ob 5.30 sv. križev pot; ob 8 sv. opravilo; ob 4 pop. pete jutranjice. Ob 7 zvečer zadnja postna pridiga. Po pridigi oljskogorska pobožnost.

Lekarne: Nočno službo imajo: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Obiskovalce Ljudske knjižnice Prosvetne zveze opozarjamo, da knjižnica na velikonočno soboto ne bo poslovala, zato naj si vsakdo za praznike še danes preskrbi knjige.

Tevarišem invalidom — članom invalidske združenja v Ljubljani, naznanjam, da sem odstopil kot predsednik združenja in odložil vse funkcije. — Dr. Anton Kodre, mag. svetnik.

Ruth Schaumann:

Okoli tretje ure

Apolonija je zaslislala v daljavi neko čudno šumenje, sunkovito in prasketajoče, kot bi kaka vprezna žival vlekla za seboj po kamniti zemlji plug, ki je stokrat težji od nje.

Ljudje, ki so sedaj šli mimo nje, so si zakrivali oči; žene so bile med njimi, tudi one so si zakrivale oči.

In šumenje se je bližalo in postajalo vedno bolj razločno. Strašno je zvenelo po dvigajoči se poti, ki sploh ni bila pot, ampak le greben dvigajočega se hriba. In med njimi se je oglašalo živžganje švigajočih bifev, kot bi udarjali po živinčetu, vpreženem v desetkrat težji plug.

Med ljudmi so se nekateri zganili, kot bi bič, ki je zaživžgal v daljavi, švignil preko njih in napravil na njihovih čelih temno progo. In prišla je do nje tretja skupina; premaknil se je krog, ki ji je zakrival pogled na razbojnika. Ko ga je Apolonija zagledala, je padla na kolena: on je nosil sam drevo svoje sramote.

Bilo je trikrat večje od onih, ki so jih nosili za prejšnjima dvema. In razbojnik pod njim se je upogibal kot bi bil zlomljen. Oni pa, ki so ga spremljali, so ga tepli z biči, katere je ališala Apolonija. Kako strašna je morala biti krivda, radi katere je moral trpeti tolike muke!

Šel je mimo. Ni dvignil svojih oči, pa kako naj bi tudi to storil? Apolonija se mu je približala. Skupina je obstala, razbojnik se je zgrudil na tla. Ni se mogel dvigniti. Prah mu je bil zalepil oči in se trdno oprijel njegovih nstnic, ker so bile vlažne — oči in ustnice so bile zalite s krvjo. In na glavi je imel vene, spleten iz velikih trnjev, ki so mu zbadali glavo in kri mu je raz glavo polzeča preko oči. Mnogokrat je Apolonija govorila o tej

kroni. Pustili so ga na tleh, zakaj tudi sami so bili izmučeni radi neprestanega bičanja in priganjanja. In prišla je k razbojniku neka žena in mu z malim prtičem, ki si ga je potegnila iz nedrži, obtrila obraz. Najbrže je imela veliko usmiljenje do njega, ki je storil toliko zlo.

Dvigali se je zopet in vlekel deblo, na katerem naj bi prestal svojo kazen. Kamor so stopile njegove noge, povsod so nastale male, zelo rdeče pege. Oni, ki so sledili, so imeli več prostora, ker jih je bilo manj. Vsi so se umikali tem rdečim pegam. Kmalu pa so vsi obstali, bili so na vrhu.

Mislil sem na Apolonijo, kako je stala pred menoj na visoki gori, podobna belemu golobu, pripravljenu, da vsak hip dvigne svoja krila in se skuplje v nebesni modrini in podoba tega hriba mi ni ugajala. Povedal sem ji to.

Ona pa je pravila, kako sta takrat prva dva zločince — že visela na svojih križih, privezana nanje z vrvmi kot ptički zapleteni v zanke, v katerih hoteli zajokati. Kdo je pustil, da je poginili. Med obema pa so izkopali veliko jamo, v katero bi vsadili tretji, velikanski križ, kot bi morali vanj vsaditi veliko drevo, ki naj požene mnogo listov in rodi brezštevilen sad.

Lopate so zavzevale.

In vzeli so tretjemu razbojniku raz ramo les, ki se mu je zajedal globoko v meso ter mu stekli vso obleko.

Moja žena je umolknila, ko je to povedala in ustne so ji zadržale ter se povesele v žalosti, kot bi hoteli zajokati. Kdo je pustil, da je gledala to sramoto?

Pograbili so ga in ga razpeli na križ. Ker niso imeli več vrvi ali pa so jo namenoma pustili doma, so segli po žrebilih. Zabili so žrebilke skozi njegovo meso, dokler niso tičali globoko v lesu. In meso je viselo na križu in se ni moglo ganiti od njega. Les so nato dvignili.

Ne samo za **Velikonoč** marveč tudi skozi celo leto kupuje elegantni svet

bonbone, čokolade in kekse

iz najstarejše tovarne

Viktor Schmidt & Söhne

WIEN

Blagajna Poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani uraduje v soboto, dne 19. aprila t. l. za stranke samo do 12.

Prodajalo se bo orožje. Pri deželni sodišči v Ljubljani se bo prodajalo zaplenjeno orožje v porotni dvorani sodne palače dne 15. maja 1930 ob 9 dopoldne. Prodajalo se bo le takim osebam, ki imajo oblastno dovoljenje za nošnje orožja.

Mobilizacija motornih vozil. Najbolj prometna ulica, vsaj kar se tiče vozil, je bila včeraj v Ljubljani gotovo Šubičeva ulica, ki je sicer navadno prav mirna. Včeraj je namreč policija pregledovala evidenčne tablice motornih vozil in zato se je nabralo v Šubičevi ulici vse polno avtomobilov in motociklov. Pisarna pa se je nahajala zopet kar v veži policijskega postopja. Pregled evidenčnih tablic se vrši se danes.

Vinski dihur. Gostilničar Ivan Golenc iz Rožne doline ima klet v Šiški, na Vodnikovi cesti 27. Tam ima svojo zalogo vina. To kapljico pa je izvolila neznana zver, ki mora biti strašno žejna. Dvakrat je obiskala že Golencovo klet in obakrat je popila po 7 litrov vina. Kako je zver prišla v klet tudi še ni znano, če je bila na dveh nogah, morda s ponarejenim ključem. Lastniku kleti se zdi vsa stvar seveda preneurna in je mnenja, da je njegovo vino le za take goste, ki plačajo. Zato se je obrnil na policijo s prošnjo, naj mu ona pomaga pri reševanju uganke, odkod se je žejna zver vzela in kako je prišla obakrat v klet.

Nelep prizor v Komenskega ulici. Malo pred polno sredo v sredo nastal v Komenskega ulici velik hrup in vpitje. Ljudje so postali pozorni in videli so, kako suh fantin grdo pretepava mlado dekle, ki ga je obkledala z raznimi priimki. Fant je dekletu zlomil tudi dežnik. Nekdo je poklical stražnika, ali fant jo je urno popihal, še preden je prišel stražnik. Zato pa je dekle, neka služkinja iz Vodmata, povedala fantovo ime in ga ovadila zaradi napada in poškodbe dežnika. Navedla je tudi vzrok, zakaj je bil fant z njo tako surov — ker je odklonila njegovo ljubezen. Povedala je tudi zakaj: fant je kvartirar in se preživlja le z dobičkom pri igri. Zdi se, da bo nekaj na tem že resnice, zakaj pošten fant ne napada žensk, najmanj pa še sredi mesta na ulici.

Maribor

Češkoslovaški strojevodje v Mariboru. V petek, 2. maja, prispejo na svojem obisku v naši državi v Maribor češkoslovaški strojevodje z roditelji. Gostje pridejo z brzovlakom ob 13.35. Na kolodvoru jih sprejmejo na slovesen način zastopniki društva strojevodij Jugoslavije, mestne občine, tukajšnjega Češkega kluba in Jugoslovansko-češkoslovaške lige ter drugih korporacij. Po sprejemu se podajo gostje v sprejeto in z godbo na čelu v hotel Orel, kjer priredijo mariborski strojevodje v čast dragim gostom skupni obed. Vožnja se nadaljuje istega dne s posebnim vlakom ob 16.23 proti Beogradu. Gostje se vrnejo v svojo domovino 15. maja. Dolžnost mariborskega občinstva je, da se slovesnega sprejema na kolodvoru 2. maja udeleži v velikem številu in da s polnoštevilo udeležbo da izraza simpatijam obmejnega Maribora do bratov Čehov in Slovakov.

Izpred tukajšnjega stola trojice. Včeraj se je v razpravi dvorani 33 vršila ponovna razprava proti 20 letnemu čevljarstvu pomočniku Rudolfu Kovaču. Kakor smo že svojčas poročali, so neznani 24. novembra 1929 na cesti, ki pelje od Device Marije v Pušcavi proti Sv. Lovrencu na Pohorju, izvršili poizkus očitnega roparskega napada na posetnika Jakob Čeleznika in Jakoba Virmana. Poizkus pa se je ponesrečil. V noči na 9. december pa so neznanci izvršili na cesti od Kamnice proti Sv. Križu v Hudi luknji roparski umor nad posetnikom Rudolfom Kamlerjem, ki so ga našli dne 9. decembra vsega raznesenega ob cesti. V zvezi z obema dogodkoma je bilo aretiranih več oseb; sum se je vsebolj zgoščeval na Rudolfa Kovača, ki je bil pri prvi razpravi, o čemer

lik kock ter valjev; kocke so bile liše obročnega mesta, stoječi valji njegovi stolpi. Mesto se je lesketalo v solncu.

Tu smo pristali.

Vprašali smo po jezdnih živalih in jih kmalu dobili. Sli smo v notranjost dežele. Pred sabo smo zagledali mesto čudodelca. Na gričih je bilo in niže od gričev, zlasti eden je segal visoko nad mesto. Pogledal sem Apolonijo, če jo morda veseli, da smo končno prispeli tja, kamor je tako želela. Ona pa je povedala glavno in njen pajčolan je kakor meglica plaval okrog nje. Sam ne vem, kaj je ležalo na njenem obrazu.

Jaz sem jezdit prvi skozi vrata in povedal stražniku svoje ime. Rekel mi je: »Pojdi v mesto s svojo hčerko.« Jaz sem bil takrat še mlad mož, a ona, ki je sedela na živali, zagrnjena v plašč, vsa zatopljena vasa, nežna, da se je v resnici zdela kot mlada deklica. Prestašil sem se in sklenil opustiti svojo strogost, če jo je sploh še kaj bilo v mojem sreč, da se me bo Apolonija tu na cilju najinega potovanja znova oklenila z vso ljubeznijo. Prepričanje, da se mi je pravzaprav ona izneverila, sem že zdavnaj zavrgel.

Vprašal sem po stanovanju čudodelca. Pogledali so me, kot bi mi hoteli reči: Ali si neumen? Zdelo se mi je, da me gledajo radi jezika, ker nisem znal pogoditi naglasa tujih besed. Nato so mi rekli: »Pojdi tja in tja. Boš že tam dobil kakega od njegovih.«

Jahali smo tja. Mnogo uke smo prejezdili in končno zavili v neko, za živali preozko; zato smo živali pustili tam in šli peš dalje pred hišo, katero so nam pokazali. Našli smo v njej nekaj mož in zelo lepo ženo. Ko jo je moja žena zagledala, mi je omahnila na roko kot omahne breza v viharju, a v hiši je bilo vendar vse mirno.

smo že svoj čas poročali, obsojen na 15 let težke ječe ter na povračilo stroškov dedičem Rudolfa Kaulerja v znesku 2500 Din. Tudi se obtožuje Kovač, da je 11. oktobra 1929 pomagal ubeglemu prostaku tukajšnje neboske čete Rudolfu Mohorku s tem, da mu je dal na razpolago svojo obleko in perilo. V družbi z omenjenim Mohorkom je namreč obtoženec izvršil dejansko nasilje nad imenovanimi posetnikoma v namenu polastiti se njunega premoženja, ki je znašalo skupno približno 24.000 Din. Pri večerajšnji ponovni razpravi, ki se je vršila v zrisu ugoditve prizivu zagovornika dr. Snuderla pred senatom trojice, je obtoženec priznal krivdo glede dejanskega nasilja pri Sv. Lovrencu, glede roparskega umora v Hudi luknji pa je vanko krivdo tajil. Obtoženec je bil obsojen na 14 let težke ječe in poravnave vseh pogrebnih in drugih stroškov dedičem pokojnega Rudolfa Kaulerja 2500 Din. Dr. Snuderl, obtoženec zagovornik, je vložil priziv.

Krušne cene so na svojem zborovanju v sredo zvečer določili mariborski peki sledeče: beli kruh 5 Din kakor doslej; črni kruh 4.20 Din (doslej 4.50 Din). Vendar se je sklenilo, da naj znaša tehtna enota 96 dkg.

Smrtina kosa. Preminula je v starosti 47 let zasebnica Terezija Neudl, Pogreb danes popoldne na mestnem pokopališču v Pobrežju.

Sahovsko prvenstvo pri šahovskem klubu »Kulisa« si je priboril tenor Stjepan Ivelija.

Pazite, da ne ostanete preko velikonočnih praznikov — brez čitva; posebno važno je to za slučaj deževnega vremena. Najrazličnejše domače in tuje knjižne novosti so na razpolago v tukajšnji Prosvetni knjižnici na Aleksandrovi cesti 6.

Celje

Jugoslovanska matice, podružnica Celje, je imela prošle soboto svoj redni letni občni zbor v rdeči sobi Narodnega doma. Vodil je občni zbor do volitev podružnični predsednik g. Salnič. Iz poročila tajnice gne. Grudnove posnemamo, da je podružnica polagala največ važnosti na zbiranje sredstev za podporo narodnoobrambnega dela. V tem smislu je bila prirejena velika narodna zabava na prostem. Izredno mnogo sredstev je podružnica nudila matična tehtnica na celjskem kolodvoru, ki je vrgla ca. 13.000 Din. Sedaj se je tehtnica morala umakniti oni, ki jo je postavila Narodna Odbrana, podružnica pa bo eno svojo postavila na pošti, drugo pa na magistratu. — Po končanih poročilih je bil izvoljen za predsednika podružnice okolišč. sodnik dr. Bavdek, za podpredsednika notar Drukar, za tajnico Grudnova, za blagajnika ravn. Mirnik, ostali odbor pa je ostal skoro nespremenjen dosedanj. Za delegate na pokrajinsko jubilejno skupščino, ki se bo vršila 1. junija t. l. v Ljubljani, so bili izvoljeni gg. dr. Bavdek, Kompara, Luznik, Viltan, Zupančičeva in Grudnova.

Večja skupina učiteljev in učiteljic z Dunaja je prispela predsonožni proti polnoči v dveh ogromnih avtobusih v Celje. Skupina je bila namenjena na naše morje, pa so nam v Celju učitelji povedali, da bodo najbrž svoj prvotni načrt spremenili in se podali naravnost v Italijo. Bili so namreč skrajno ogorčeni ker so bili predolgo zadrževani na meji. Po kratkem okrepitju so učitelji odšli k počitku v celjske hotela, včeraj zjutraj pa so svoje potovanje nadaljevali.

VELIKONOČ SO PARIUM

KOLINSKAVODA ALI PA

FOTOKAMERA

DOBRODOŠLA

DARILKA?

CRECORA

PREDEKOVNA

Priklonil sem se pred možmi in pred ženo in vprašal, kje je oni, radi katerega smo prišli. Žena me je pogledala z izrazom sladke bolečine v obrazu in je rekla: »Križali so ga, umrl je, a nato je tretji dan vstal.«

In možje so mi povedali: »Ona je njegova mati.«

Tedaj mi je žena zdrknila iz rok na tla in meni se je marsikaj pojasnilo.

Žena je sprojela Krist, pravljaka tudi jaz, ker sem za vedno združen z njo. Sramota križa nama je postala ponos. Deček Filip, ki ga je zarodil pogan, a je prišel na svet kot sin kristjanov, naj se vzgleda po starih, ki so učenici Gospodovi, s svojim življenjem se bolj zalivali za ljubezen, katere smo postali deležni, kot sva to premogla mridva.

Tak odgovor je dobila žena na svojo prikazen.

Kdo pa bo meni dal odgovor?

Z dovoljenjem avtorice prevedel Dats.

Dodatek k: Okoli tretje ure (Ruth Schaumann).

Pričujoča novela je vzeta iz knjige »Der blühende Stab« (Kösel & Pustet, München, Cena 7 RM). Knjiga obsega 9 raztresenih povesti iz 19. st. so bile, dosedaj raztresene po raznih letnikih »Hochlanda«. Pisateljici se pozna, da ji plastična umetnost ni tuja. Tu posega od starokrščanske novele »Okoli tretje ure«, ki nam zabuja občutje, kot da stojimo pred lepim lesorezom, preko nežno naslikane kitajske novele in srednjeveških povesti, v katerih po vzorcu starih kölnskih mojstrov ne pozabi na nobeno malenkost do novele, v kateri obravnava pereča vprašanja sodobnosti. Knjigo krasi 9 lesorezov; delo avtorice.

Opomba prevajavca.

1234567890230987654321

Številke govorijo za jedilno mast Schichtov Ceres

Pri nakupovanju se dobi vode pri kg:

35dkg Sirovega masla

30dkg Kruha

75dkg Mesa

77dkg Jajec

77dkg Krompirja

Nobene vode, temveč 100% čiste kokosove masti vsebuje samo

Schichtov Ceres JEDILNA MAST

100% ČISTA KOKOSOVA MAST

Zborovanje LNP

Ob prisotnosti delegatov 24 klubov iz cele Slovenije se je vršilo zborovanje ljubljanske nogometne podzveze. Radi nespornostim, ki so nastali v upravi LNP, je namreč odložil del odborov svoje funkcije in zahteval, da se skliče izredni občni zbor. S svojo zahtevo niso prodli, ker je LNP sklical redno zborovanje. Splošno se je pričakovalo, da se bo v korist razvoja našega sporta dosegel sporazum med vodilnimi skupinami. Prišlo je pa še do težje krize, kakor je bila pred zborovanjem. Delegati največjih in najstarejših klubov Slovenije so zborovanje zapustili. Ta eksodus je razmere še bolj zaostrial in to žalibog v času, ko je najbolj potrebno skupno delovanje. Radi koristi sporta je pa rjuno potrebno, da se napravi sporazum med obema skupinami. Poskušalo se je že na tem zborovanju doseči nekaj podobnega, vendar ne ena ne druga skupina ni pokazala prave iskrenosti, zato so tudi poskusi po kompromisu ostali brezuspešni. In vendar bi se lahko marsikaj dobrega napravilo, samo malo dobre volje je potreba. Vodilni krogi bi pač morali opustiti osebnosti in imeti pred očmi le koristi vsega sporta.

Predsednik LNP g. Zajc je v svojem pozdravnem govoru omenil delovanje predsedstva in težave s katerimi so se morali boriti. Pozdravil je navzočega delegata JNZ dr. Hadžija. Predno se je prešlo k verifikacijski debati, je bil sprožen predlog, da se sestavi komisija, ki bi izdelala predloge za sporazum. Ne ena ne druga skupina ni pokazala volje za to, zato je ta predlog propadel. Nato se je prešlo k debati o poverilnicah. Razvila se je ostra polemika med posameznimi delegati. V glavnem se je vodila debata radi Slavije (ki baje ne obstoja več) in pa o poverilnicah treh klubov (Disk, Šostanj, Mura), ki že več kot eno leto niso igrali ne ene tekme. Predvsem se je grajalo postopanje LNP, češ, da se je hitro pobrignil radi Slavije, pozabil pa na svojo dolžnost pri treh klubih, ki ne igrajo nobenih tekem. To je bil glavni predmet verifikacijske debate. Z raznih strani (Betetto, Juvan, Buljevič, Kuret, ing. Debeljak) so se navedena fakta pobijala oziroma skušala vzdržati. Zborovanja LNP so pa ponavadi takda, da je škoda vsake debate. Večina klubov odda svoje poverilnice članom ene ali druge skupine (Primorje—Ilirija), zato je vsako debatiranje odveč, kajti kdor ima slučajno večino, bo zmagal, pa če se iznesejo še taki argumenti. To je tudi glavni vzrok, da se ne more doseči tako potrebnega sporazuma. Po tej precej burni debati je verifikacijski odbor potrdil 24 poverilnic, eno pa zavrnil (Dobrna), ker še ni član JNS. Predlog verifikacijskega odbora je bil sprejet s 13:11, to je bilo prvo bojno glasovanje, ki je pokazalo razmerje sil. Ker je verifikacijski odbor priznal tudi poverilnice onih treh klubov, je postal g. Betetto v imenu skupine 11 klubov izjavo, da zapuščajo to zborovanje, ker nimajo zaupanja v redni in objektivni potek tega zborovanja. Delegati 13 klubov so nato nadaljevali zborovanje, ki se je vršilo v polnem sporazumu in redu. Več govornikov, predvsem g. Stanko, so obžalovali to dejanje manjšine, zlasti še, da je zapustil zborovanje star sportni delavec g. Betetto.

Tajniško poročilo je bilo sprejeto brez debate, blagajniško poročilo g. Šetine pa s pohlavo. Revizor g. Sancin je pri svojem poročilu omenil poizvedno delo delegata odbora, predvsem predsednika Zajca. Zahvalil se mu je za trud in nesebično delovanje. Predlagal je odboru absolutno, da se pohlavo, ki je bil tudi podoben, g. Marinčič je prebral izjavo obstalih odbornikov, tako da se je imel izvoliti nov odbor. Po 10 minutnem odmoru je predlagal g. Stanko naslednji odbor: predsednik Ribač Miloš (Primorje), I. podpredsednik Stanko Jurij (Svoboda), II. podpredsednik ing. Debeljak Milutin (Primorje), tajnik I. Kuret M. (P.), tajnik II. Kovač P. (Sv.), blagajnik Šetina F. (P.), ostali odbor: Novak I. (Krakovo), Vospertnik U. (Natakar), Marinčič A. (Zeleznikar), Dorčec L. (Slovan), Bostič T. (Amater), Kralj I. (Sv.), Buljevič Z. (P.), Betetto E. (Ilirija), Kemperle C. (Grafika), Logar S. (Kr.), ing. Kuljiš (P.),

Malovrh D. (Sv.). Revizorji: Sancin, Vičič, ing. Wolf, Predlog g. Stankota je bil soglasno sprejet. Novi predsednik g. Ribač se je zahvalil za zaupanje. V svojem govoru je predvsem poudaril potrebo sporazuma.

Med posameznimi predlogi je gotovo najvažnejši oni radi delegiranja sodnikov. Skušal se je sestaviti tudi posebni reprezentančni odbor, ki naj bi vodil vse priprave za proslavo 10 letnice. Predlagan je bil za predsednika g. Zajc, ki je pa odklonil izvolitev. Nato se je to zborovanje zaključilo z nado na uspešno delovanje.

Zleti je, da bi te nade tudi uspele, kajti skrajni čas je že, da se prične pozitivno delati. Smo v dobi, ko rabijo vsi klubi inicijative, ki je je pa od nikjer ni, kajti odgovorni faktorji trditjo svoje sile v medsebojnih bojih. Kako dolgo še? I. K.

Grazer Atletik Klub : Ilirija

Po večletnem preselstvu bomo zopet pozdravili v Ljubljani simpatične goste iz Grada. Topot ne nosijo samo naslova prvaka Stajerske, temveč tudi naslov amaterskega prvaka Avstrije. GAK nam je vedno pokazal vsa svojstva, ki jih imajo dunajska profesionalna moštva, lepo kombinacijsko igro ter tehnično dovršeno izvežbanost posameznikov. Moštvo se je v vseh nastopih pokazalo kot izredno disciplinirano ter v igri zelo fair. Redna tekmovalca z dunajskimi profesionalci so dala igralcem potrebno rutino ter jih radi tega lahko prištevamo med najboljša amaterska moštva srednje Evrope. — Prva letošnja turneja jih je, kakor že omenjeno, vodila v vročo Afriko. Rezultat turneje je naravnost briljanten: vseh šest nastopov so končali zmagovito s skupnim scorem 22 : 6 v njihovo korist. Moštvo GAK je ceniti višje kot Hajduka in bo morala Ilirija napeti vse sile, da bo dosegla enako časten uspeh, kakor proti Hajduku.

Iz društvenega žioljenja

Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani poziva vse svoje člane, dekliske in fantovskega odseka, da se udeleže velikonočne procesije pod druzveno zastavo. Zbirališče ob pol 6 ob Jegličevem vrtu.

Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne Ljubljana-Moste vlijudno vabi vse svoje člane na celodnevni izlet, ki ga priredi na velikonočni ponedeljek 21. aprila v Pekel pri Borovnici. Zbirališče ob pol 6 pred glavnim kolodvorom. Posebna vabila se ne bodo razposiljala.

Cerkveni vestnik

Cerkev v Križankah. Velika sobota. Ob pol 8 zvečer se prične večernice. Po trikotnem aleluja Zveličar naš je vstal iz groba, zl. Gr. Rihar. Po procesiji: Te Deum v C, zl. Jos. Gruber, Regina coeli, zl. Ant. Foerster, Tantum ergo (neznani skladatelj); po blagoslovu: Skaloje groba, zl. L. Cvek. Vse se izvaja z orkestrom. — Velikonočna nedelja. Ob pol 11 (pridige ni) slovesna sv. maša. Izvaja se: Missa stella maris z orkestrom, zl. P. Griesbacher, kakor tudi gradual in sekvenca, ofert. Terra tremuit, zl. Ant. Foerster. Pred mašo: Dan presveti, zl. Andr. Vavken, po maši: Jezus premagavec groba, zl. St. Premrl. — Velikonočni ponedeljek. Ob 10 pridiga, nato (pol 11) sv. maša z blagoslovom. Pojo se razne velikonočne pesmi naših skladateljev z orkestrom.

Cerkev sv. Jožefa. Na velikonočno nedeljo ob 8 slovesna sv. maša. Izvaja se: Missa in hon. St. Josephi z orkestrom, zl. St. Premrl, gradual haec dies in sekvenca victimae paschali laudes, zl. Jos. Gruber, po ofert. Regina coeli laetare, zl. M. Filke, Tantum ergo, zl. dr. Fr. Kimovec. Pred mašo: Zveličar naš je vstal, zl. Gr. Rihar, po maši: Skaloje groba, zl. L. Cvek. — Velikonočni ponedeljek. Ob 8 sv. maša z blagoslovom. Izvaja se: Slomškova maša z orkestrom, zl. Al. Mav in razne velikonočne pesmi naših skladateljev.

Banovinske davščine

Uradni list št. 50 z dne 10. t. m. objavlja sledečo uredbo o banovinskih davščinah.

Banovinske davščine na državne neposredne davke.

§ 1. Na vse neposredne državne davke (davke na dohodek od zemljišč, na dohodek od zgradb, na dohodek od podjetij obratov in poslovanja, na dohodek od poslovanja javnega poslovanja, na rente in na dohodek od nesamostojnega dela in polklica) se pobira 40% na banovinske davke.

§ 2. To doklado odmerjajo in pobirajo davčne uprave ter jo odvajajo mesečno banovinski blagajni.

§ 3. Po § 63 zakona o banki upravi veljajo za te doklade predpisi za državne davke tako glede odmere kakor tudi glede načina pobiranja, pravnega izterjevanja, zamudnih obresti, zastaranja itd.

Banovinska davščina na plesne prireditve, podaljšavo policijske ure in 50% doklada na državno veselico takso.

§ 4. Za vsako javno plesno prireditev se plačuje v mestih in kopalniških banovinska taksa 300 Din, v trgih 180 Din, v vseh ostalih krajih pa 80 Din.

Oproščene so te takse plesne šole glede plesnih vaj, če se pri njih ne točijo alkoholne pijače. Ta taksa se more v mestih in letoviških krajih odmeriti po več.

§ 5. Za vsako podaljšavo policijske ure se plačuje v mestih in kopalniških banovinska taksa Din 100, v trgih Din 60, v vseh ostalih krajih pa Din 30.

Ta taksa se ne pobira, če je že plačana taksa iz § 4 te uredbe.

Zadnji odstavek § 1 velja tudi tukaj.

§ 6. Banovinsko takso iz §§ 4 in 5 pobirajo in jo odvajajo banovinski blagajni oblasti, pristojna za izdajanje dovolil za plesne prireditve, odnosno za podaljšavo policijske ure.

Dokler banovinska taksa ni plačana, se dovolilo ne sme izdati.

§ 7. Na vse prireditve, za katere se plačuje od vstopa 20% državna taksa po tarifni postavki 99a, točki 2, in pripombi 5. zakona o taksah, se pobira 50% banovinska doklada.

Kinematografska podjetja plačujejo 4% banovinsko takso od vrednosti vstopnic.

§ 8. Takso iz § 7 pobira hkrati z državno takso pristojni finančni urad, ki pobira tudi državno takso in jo mesečno odvaja banovinski blagajni.

Banovinska taksa na sečnjo gozdov.

§ 9. Banovinska taksa na sečnjo gozdov znaša 2% od prodajne cene lesa, odnosno od vrednosti posekanega lesa, namenjenega za prodajo. Za prodajno ceno, odnosno vrednost lesa, se smatra prodajna cena, odnosno vrednost na panju.

§ 10. Ta taksa se ne plačuje za les, posekan za lastniško uporabo. Prav tako se ne plača ta taksa, če ne preseže izkupitka za les v koledarskem letu 5000 Din, odnosno če porablja lastnik sam kot industrije les iz lastnega gozda kot sirovino za dokončni industrijski izdelek.

§ 11. To takso plača praviloma kupec, lastnik pa, če predeluje les zaradi prodaje na način, za katerega ne uživa oprostitve po § 10 te uredbe. Poleg tega jamči prodajalec za takso, če ni izvršil prijave po § 12 te uredbe.

§ 12. Vsako sečnjo gozdov morata prijaviti prodajalec in kupec, preden se sečnja začne, pisмено ali ustno občinskemu uradu, v čigar okolišju je gozd; v prijavi morata navesti prodajno, odnosno kupno ceno po § 9 ter predložiti v overovljenem prepisu eventualno kupno pogodbo. Občinski urad overi prijavo, postavi po potrebi nanjo svojo pripombo ter jo predloži nemudoma pristojnemu sreskemu načelstvu, ki odmeri banovinsko takso in izroči stranki zaradi plačila položnico kraljevske banske uprave. Analogno je postopati tudi, če se seka les za lastno uporabo in za predelavo.

§ 14. Če se pojavijo zoper napovedano prodajno ceno, odnosno vrednost, osnovani pomisleki, ugotove vrednost lesa po potrebi in po odredbi kraljevske banske uprave sreski šumarski referenti. Če je ugotovljena vrednost za 20% večja od prijavljene, plača eventualne stroške za ugotovitev oni, ki je podal napravo prijavo.

§ 15. Pravica do odmere, odnosno revizije, zastara v treh letih od dne, ko je bila prijava vložena. Pravica do izterjave zastara prav tako v treh letih kakor od dne, ko je bila odmera zavezanca ustno ali pisмено priobčena.

Banovinska taksa na živinske potne liste.

§ 16. Ob prodaji, odnosno izdaji živinskih potnih listov se pobira banovinska taksa v gotovini, in sicer: a) za drobnico Din 3, b) za velike živali Din 6. Gornji postavki veljata te za eno glavo živine.

§ 17. To takso pobirajo sreska načelstva, odnosno občinski uradi, ter jo odvajajo mesečno banovinski blagajni s posebnimi izkazi.

§ 18. Sreska načelstva pobirajo to takso ob oddaji tiskovin za živinske potne liste za vsak izvod tiskovine v znesku, določenem v § 16. Občinski uradi pobirajo to takso ob izdajanju živinskih potnih listov samo, če se izda en živinski potni list za več glavo živine. V tem primeru morajo vpoštovati, da je za eno glavo taksa že plačana, ter poberejo le takso za vsako nadaljnjo glavo.

Banovinska trošarina na potrošek premoga.

§ 19. Od premoga, ki se potroši na ozemlju dravske banovine, se plačuje banovinska trošarina, ki znaša na tono:

1. pri rjavem premogu in sicer: a) kosovcu, Din 10, b) kokovcu in rovnem premogu Din 7, c) orehovcu Din 5, d) grahovcu, zdrobu in prahu Din 3;

2. pri črnem premogu 50% več kot pri rjavem premogu;

3. pri lignitu 50% manj kot pri rjavem premogu.

§ 20. Plaćevanje te trošarine so oproščena državna in samoupravna telesa, toda samoupravna samo, kolikor ne služi premog pri pridobitve svrhe; nadalje premog za proizvodnjo električnega toka, od katerega se plačuje banovinska trošarina na potrošek električnega toka.

Podjetja, ki uporabljajo premog kot sirovino za industrijsko predelavo, so glede premoga, porabljenega za te namene, oproščene plāčevanja te trošarine.

Nadalje se ne plačuje ta trošarina za premog, ki ga uporabljajo premogovniki za deputate svojim uslužbencom.

§ 21. Pri prodajah premoga izpod 10 ton pobirajo to trošarino in jo odvajajo banovinski blagajni vsakih 10 dni proizvajalci sami; v vseh ostalih primerih plačujejo to davščino kupci.

Trošarino odmerja in pobira kraljevska banska uprava, pri čemer sme uporabljati tudi organe finančne kontrole in mestnih dohodarstvenih uradov.

§ 22. Proizvajalci premoga morajo voditi o množinah premoga, prodanih za potrošek v dravski banovini, dva seznamka: v prvega vpisujejo prodajo pod 10 ton, v drugega pa vse ostale prodaje.

Seznamki morajo obsežati kupčevno ime, njegova priimek in bivališče kakor tudi množino in vrsto premoga. Ti seznamki se zaključujejo in predlagajo kraljevski banki upravi vsakih 10 dni. Če se ne vodijo seznamki točno, jamči za trošarino proizvajalec. Trgovci premoga so dolžni, prijaviti vsak prejem premoga pristojnemu oddelku finančne kontrole 24 ur po prejemu.

§ 23. Proizvajalci in trgovci premoga morajo dovoliti zaradi kontrole organom kraljevske banske uprave vpogled v njih knjige glede oddaje premoga.

§ 24. Premog, uvožen v območje dravske banovine, mora prijaviti prejemnik v 24 urah po prejemu pristojnemu oddelku finančne kontrole ter plāčiti banovinsko trošarino na čekovni račun kraljevske banske uprave. Prijaviti je množino, vrsto in izvor premoga.

Prav tako morajo prijaviti železniške postaje namembnega kraja v območju dravske banovine vse pošiljke premoga, ki se uvozi v območje dravske banovine, kraljevski banki upravi. Izvzete so pošiljke za državne ustanove.

Banovinska trošarina na konsum električnega toka.

§ 25. Od konsuma električnega toka v območju dravske banovine se plačuje banovinska trošarina, in sicer ne samo za konsum toka proti odškodnini, temveč tudi, če se uporablja tok iz lastne naprave in če se oddaja brez odškodnine.

§ 26. Od plačila te trošarine je izvzeta uporaba toka za državne in samoupravne zavode in urade. Ta pridobitev pa se ne nanaša na pridobitna podjetja.

Prav tako je oproščen plāčevanja te trošarine tok iz parne centrale, ki se proizvaja s premogom v pretežni meri za lastno uporabo. Če pa se proizvaja v pretežni meri zaradi oddaje, se mora ta trošarina plāčiti.

§ 27. Banovinska trošarina znaša 2% odškodnine, ki jo plača konsument za tok.

Ta postavka se zniža za 50% za tok, ki se uporablja kot pogonska sila, a za 75% za tok, kolikor se uporablja v elektrokemijske in elektrometalske svrhe.

Znesek taksi izračunane trošarine se zaokroži na desetine dinarja.

Če se odškodnina ne plačuje ali če gre za porabo toka, proizvedenega v lastni napravi, ustanovi odmerno osnovo kraljevska banska uprava sporazumno z oddajalcem, odnosno proizvajalcem toka.

Če se sporazum ne doseže, določi odmerno osnovo ban z ocenitvijo vrednosti proizvedene električne energije v danih razmerah.

§ 28. To trošarino pobirajo podjetja, obenem z odškodnino za porabljeni tok.

V vseh drugih primerih plačujejo to trošarino proizvajalci (konsumenti) sami.

§ 29. 1. Podjetja, navedena v prvem odstavku § 28, odvajajo pobrano trošarino mesečno za prejšnji mesec banovinski blagajni obenem s pregledno sestavo pobranih zneskov.

2. V primeru drugega odstavka § 28 se mora plāčiti banovinska trošarina za vse leto do dne 15. julija, če ne preseže na leto Din 500. Če znaša trošarina od Din 500 do Din 2000, je plāčiti prvo polovico do dne 15. maja, drugo polovico pa do dne 15. novembra vsakega leta. Če znaša trošarina preko Din 2000, se plačuje v mesečnih obrokih.

Dokler se ne predpiše trošarina za novo leto, jo je plāčevati po predpisu iz prejšnjega leta.

§ 30. Do konca meseca januarja vsakega leta morajo predložiti podjetja iz § 28, te uredbe kraljevski banki upravi šumarni izkaz o toku, porabljenem v prejšnjem letu, ter navesti v izkazu vrednost, da se dokončno predpiše trošarina za prejšnje leto.

§ 31. Lastniki elektrarn kakor tudi posredovalci oddaje toka morajo dovoliti organom finančne kontrole in kraljevske banske uprave zaradi kontrole, ali se pravilno plačuje ta trošarina, vsak čas vpogled v knjige o prodaji toka, dostop do številnih ali drugih kontrolnih aparatov in vpogled v račune, ki jih izdajajo odjemalcem za tok.

Banovinska trošarina na vino in ostale alkoholne tekočine v območju dravske banovine.

§ 32. Na vino in vinski mošt, ki se proda ali podari za neposredni konsum ali pa za prodajo na drobno v območju dravske banovine, se plačuje banovinska trošarina, ki znaša na vino Din 1, na vinski mošt pa Din 0,60 od litra.

Na vino, ki ima nad 18° alkohola, se plačuje banovinska trošarina po postavki za spirit.

§ 33. Če ne preseže množina podarjenega vina 5 l naenkrat, se banovinska trošarina ne pobira. Prav to velja za zbirno vino.

§ 34. Glede vina, potrošenega iz lastnih vinogradov, veljajo dotični predpisi zakona o državnih trošarinah.

§ 35. Na vse ostale vrste alkoholnih tekočin, ki se potrošijo, porabijo ali prodajo za nadrobno prodajo v območju dravske banovine, se pobira banovinska trošarina v nastopni izmeri:

na pivo Din 60 od hl, na esence, ekstrakte in eterska olja z alkoholom Din 400 od 100 kg, na liker, rum, konjak, spirit Din 7 od hl, na žganje Din 5 od hl.

§ 36. Banovinsko trošarino pobirajo organi finančne kontrole, odnosno tudi občinski uradi, ter jo odvajajo sproti na čekovni račun kraljevske banske uprave.

§ 37. Kdor prejme v območju dravske banovine predmete, zavezane banovinski trošarini, za neposredni potrošek, porabo ali prodajo na drobno, mora prijaviti v 24 urah, odkar jih je vkletil, odnosno postaviti v shranilnico, kontrolnemu organu njih vrsto in količino, glede žganih alkoholnih tekočin pa po možnosti njih alkoholnost ter plāčiti sočasno s prijavo ustrezno banovinsko trošarino.

Če ima množina alkoholnih tekočin manj kot 5 litrov čistega alkohola, plača banovinsko trošarino odsvojitelj.

Če se kupčeva identiteta ne more dognati, jamči prodajalec za plāčilo banovinske trošarine.

§ 38. Zakonska določila o državnih trošarinah je uporabljati, kolikor ne nasprotujejo tej uredbi, zmiselno tudi ob pobiranju banovinskih trošarin.

Banovinska davščina na motorna vozila.

§ 39. Banovinski davščini na motorna vozila so zavezana vsa motorna vozila, registrirana v dravski banovini. Tej davščini so zavezana tudi inozemska motorna vozila, ki se uporabljajo v območju dravske banovine dlje kot tri mesece na leto.

§ 40. Banovinsko davščino plačuje lastnik, odnosno pri inozemskih vozilih oni, ki to vozilo uporabljajo.

§ 41. Banovinske davščine se oproščajo: 1. Nerabna vozila. Nerabnost se ugotavlja na način, ki je predpisan za ugotavljanje nerabnosti

zaradi plačila državne takse na motorna vozila. Za to ugotovitev se ne plača taksa.

2. Traktorji, ki se uporabljajo zgolj v poljedelske svrhe, in stacionirani motorji, ki služijo v pogonske svrhe v obrtu, poljedelstvu in industriji.

3. Motorna vozila, ki so v skladišču zaradi prodaje, kolikor se ne uporabljajo.

4. Vsa državna, banovinska in druga samoupravna vozila, toda samoupravna samo, če ne služijo pri pridobitve svrhe.

5. Motorne brizgalnice in reševalni avtomobili.

6. Motorna vozila dobrodelnih ustanov, kolikor se uporabljajo v dobrodelne svrhe.

7. Motorna vozila, ki so bila izven uporabe zdržema vsaj šest mesecev, za nadaljnji čas, v katerem se ne uporabljajo.

8. Vsa motorna vozila za čas, ko so rekvirirana od državnega, odnosno vojaškega oblasti.

§ 42. Banovinska davščina na motorna vozila znaša na leto:

1. za osebne avtomobile: za vsakih začetih 50 kg čiste teže Din 25, 2. za tovarne avtomobile: za vsakih začetih 50 kg čiste teže Din 15, poleg tega še za vsakih začetih 50 kg nosilnosti: a) do 1500 kg Din 10, b) nad 1500 kg Din 5. Za tovarne avtomobile in priklopne vozove, ki nimajo pnevmatike, napolnjene z zrakom, se plačuje poleg gornje davščine še 60% eno višje.

3. Za traktorje za vsakih začetih 50 kg čiste teže Din 20.

4. Za motocikle s priklopnimi sedeži in brez priklopnega sedeža: za vsakih začetih 10 kg čiste teže Din 10.

§ 43. Avtomobilisti, namenjeni - prevažanje oseb, ki imajo več kot sedem sedežev, plačujejo polovico davščine iz § 42, točke 1 te uredbe, če imajo pnevmatiko napolnjeno z zrakom; sicer plačujejo celotno davščino po § 42, točki 1.

§ 44. Lastniki tovarnih avtomobilov in avto-taksi, ki vozijo in upravljajo ta vozila sami brez najetih moči ter jim je to stalen in edini poklic, plačujejo polovico davščine iz § 42 te uredbe.

§ 45. Banovinska davščina na motorna vozila se plačuje vnaprej v četrtletnih obrokih, ne glede na to, ali se lastnik v koledarskem letu izmenja.

Ce ne znaša skupni predpis več kot Din 250 na leto, ga je plāčiti za vse leto vnaprej do dne 31. januarja.

§ 46. Za motorna vozila, glede katerih nastopi dolžnost plāčevanja te davščine med letom, se plačuje davščina od začetka onega četrtletja, v katerem je nastopila dolžnost plāčevanja.

§ 47. Ta davščina se na strankino prošnjo odpiše, odnosno povrne od začetka onega četrtletja, ki nastopi za četrtletjem, v katerem je prestala dolžnost, plāčevati to davščino, če znaša letna davščina za dotično vozilo vsaj Din 250.

Ce se lastnik vozila izmenja, se povrne, odnosno odpiše, ta davščina šele, ko je plāčal novi lastnik prvi obrok po § 45 te uredbe.

§ 48. Banovinsko davščino odmerja in pobira kraljevska banska uprava, pri čemer sme uporabljati organe finančne kontrole in občin.

§ 49. Davčni zavezanci so dolžni, dati na razpolago na obči ali individualen poziv kraljevske banske uprave vse potrebne podatke zaradi pravilne odmere te davščine.

§ 50. Davčni zavezanci morajo naznaniti vsako izpremembo glede motornih vozil v enem mesecu po nastali izpremembi kraljevski banki upravi.

§ 51. Pravica do odmere zastara v treh letih od dne, ko je davčni zavezanec motorno vozilo prijavil kraljevski banki upravi zaradi odmere davščine.

Pravica do izterjave zastara prav tako v treh letih od dne, ko je bila odmera davčnemu zavezanca pisмено ali ustno priobčena.

Zastaranje prekine vsak uradni ukrep zaradi odmere, odnosno izterjave, ki se priobči davčnemu zavezanca.

Banovinska davščina na šmarnico.

§ 52. Na vsak trs šmarnice v območju dravske banovine se pobira banovinska davščina, in sicer: za leto 1930 Din 0,05, za leto 1931 Din 0,10, izza leta 1932 Din 0,15 na leto.

§ 53. To davščino plačuje oni, ki plačuje po členu 15 zakona o neposrednih davkih zemljarino od zemljišča s šmarnico.

§ 54. Osebe iz § 53 te uredbe morajo prijaviti do dne 15. septembra vsakega leta občinskemu uradu, v čigar okolišju je vinograd, zasajen s šmarnico, število šmarčnih trsov. Občinski urad overi prijavo, izračuna banovinsko davščino ter izroči davčnemu zavezanca čekovno položnico kraljevske banske uprave zaradi plāčila te davščine, ki se mora plāčiti najkasneje do dne 15. decembra.

§ 55. Najkasneje do konca meseca oktobra predloži občinski urad po pristojnem sreskemu načelstvu kraljevski banki upravi vse prijave s potrdilom, da je vsa šmarnica prijavljena.

Banovinska davščina na hiše, oproščene državne neposredne davke po členu 32, točki 15 zakona o neposrednih davkih.

§ 57. Od poslopij, oproščenih državne neposredne davke po členu 32, točki 15 zakona o neposrednih davkih, se plačuje letna banovinska davščina po številu stanovanjskih delov v nastopni izmeri: število stanovanjskih delov: 1, Din 10; 2, Din 12; 3, Din 15; 4, Din 35; 5, Din 40.

Ce je število stanovanjskih delov večje kot 5, se plačuje za vsak nadaljnji stanovanjski del Din 20 več.

§ 58. Za stanovanjske dele se smatrajo samo sobe in čimnate, v katerih ljudje stanujejo ali ki so določene za stanovanje, ne glede na to, v katere svrhe se uporabljajo.

§ 59. Ta davek obremenja hišno posestvo. Plāčuje ga oni, ki uporabljajo zgradbo kot svojo (poselnik, imetnik), če pa gre za stalni užitek, uživalec.

§ 60. Osebe iz § 59 te uredbe morajo prijaviti ustno ali pisмено pristojnemu občinskemu uradu vse objekte, zavezane temu davku, najdlje do dne 31. avgusta 1930.

Vsako izpremembo, nastalo po tem času, je javiti pristojnemu občinskemu uradu do dne 31. avgusta vsakega leta.

§ 61. Na osnovi prijave izračuni občinski urad banovinsko davščino ter jo priobči stranki proti podpisu na prijavi.

Občinski uradi pošljejo prijave, ki jih morajo overiti, do konca meseca oktobra kraljevski banki upravi zaradi evidence in cenzure.

Davščina se mora plāčiti v celoti najkasneje do konca meseca septembra vsakega leta.

1%-na banovinska taksa od prenosa nepremičnin.

§ 64. Od vsakega prenosa nepremičnin v območju dravske banovine se pobira 1%-na banovinska taksa.

§ 65. To takso pobirajo oblasti in uradi, ki pobirajo državno takso od prenosa nepremičnin. Davčne uprave jo odvajajo mesečno banovinski blagajni, vsi ostali uradi in vsa ostala oblasti pa sproti.

§ 66. Z odmero osnove banovinski taksi služi ena vrednost nepremičnin, ki služi za odmero državne takse.

Vobče veljajo za to takso zmiselno predpisi, ki veljajo za odmero in pobiranje državne takse od prenosa nepremičnin.

Banovinska davščina na lovišča, ribolove in taksa na lovske karte.

§ 67. Zakupniki občinskih lovišč in osredkov (enklov) plačujejo banovinsko davščino v letnem znesku Din 0,40 od vsakega polnega hektara lovišča.

Lastniki samosvojih lovov plačujejo banovinsko davščino v letnem znesku Din 0,50 od vsakega polnega hektara lovišča. Če pa se odda samosvoj lov v zakup skupno z občinskimi, velja določilo prvega odstavka.

§ 68. Če zakup lova prestane ali če se prične med letom, se odmeri zakupniku sorazmerni del letne davščine.

§ 69. To davščino odmerja kraljevska banska uprava, pobirajo pa jo in odvajajo sproti banovinski blagajni sreska načelstva, odnosno občine hkrati, ko pobirajo zakupnino.

Lastniki samosvojih lovov plačujejo to davščino najdlje do dne 31. maja vsakega leta naravnost banovinski blagajni.

§ 70. Z plačilo davščine pri občinskih loviščih jamčijo zakupniki, odnosno sozakupniki, solidarno. Za plačilo jamči tudi kavcija. Če pobira zakupnino občina, jamči za plačilo tudi občina.

§ 71. Lastniki ribarskih (samosvojih in zakupnih) okrajev, ki so oddani v zakup, plačujejo davščino v znesku 25%-ne letne zakupnine.

Ce se pojavijo zoper napovedano zakupnino osnovani pomisleki, jo določi kraljevska banska uprava, ko je zaslislala pristojno strokovno ustanovo za pospeševanje ribarstva.

§ 72. Lastniki onih samosvojih ribarskih okrajev, ki niso oddani v zakup, plačujejo 25% onega zneska, ki bi se po vsej priliki dosegel, ko bi se ravnalo s samosvojem okrajem kot z zakupnim okrajem.

Kraljevska banska uprava določa zakupnino po razmerju zakupnine, ki pride na podobne vode v bližnjih zakupnih okrajih, in sicer po načinu, določenem v § 71.

§ 73. Davščina iz §§ 71 in 72 te uredbe se mora plāčiti banovinski blagajni od samosvojih okrajev najkasneje do dne 31. maja vsakega leta, od zakupnih pa ob dospelosti zakupnine. Izpremembe zakupnine se vpoštevajo.

Davščino po §§ 71 in 72 plačujejo tudi ribarski upravičenci in oni krajih dravske banovine, kjer še niso ustanovljeni ribarski okraj.

§ 74. Davščina iz naslova ribarstva (§§ 71, 72, 73) se steka do 25% v ribarski fond pri kraljevski banki upravi. Ban sme ta odstotek tudi zvišati.

§ 75. Od vsake lovske karte, izvezmiš karte, izdane državnim šumarskim nameščencem, se plačuje v gotovini banovinska taksa v letnem znesku Din 200. Člani Slovenskega lovskega društva in člani ostalih lovskih organizacij, včlanjenih v Središnji upravi saveza lovkah in družini kraljevine Jugoslavije, uživajo Din 80

Gospodarstvo

Združene papirnice Vevče, Gorice in Medvode d. d. v Ljubljani so imele mde 16. aprila pod predsedstvom g. Fr. Bonača bilančno sejo upravnega sveta. Z oziroma na doseženi dobiček minulega poslovnega leta od 2.683.821,96 Din so bo predlagalo običnemu zboru delničarjev, ki se bo vršil dne 14. maja ob 9 v Ljubljanski kreditni banki, da se izplača za leto 1929 na družbine delnice 8% dividenda.

Konkurz je razglašen o imovini prot. tvrde Grifar & Mejač v Ljubljani, konk. komisar Ferdinand Merala, upravnik mase dr. Luce Treo; prvi zbor upnikov bo 2. maja ob 10, prijavitelj terjatve do 30. maja, ugotovitveni narok 13. jun. ob 10. Nadalje je razglašen o imovini Lombardne in kreditne banke, d. d. v Belgradu (ust. 1920; ustanov. 1920; glavnica 3 milj., upniki in vloge 0,6 milj. Din, 1928 čistega dobička 4516 Din, prevzelo je posle francoske hipotekarne banke, podružnice Belgrad).

Vpisi v trgovinski register: Berenyi Stefan, trgovina z mešanim blagom, Dobrovniki; Joško Krajina, trg. z meš. bl., Gorica; Sivka Anton, trgovina s konji, Gornja vas; Kolar Andrej, trgovina z mešanim blagom, Lesično; A. Büchler, zastopstvo za manufakturno blago, Ljubljana; F. Eitler, tekstilna tovarnica in barvarna, Ljubljana; Friderik Hertle, instalacija centralnih kurjav, Ljubljana; Friderik Hertle, trgovina z meš. blagom, Ljubljana; Gajšek Eric, trg. z meš. blagom in dež. izdelki, Loka pri Zmumu; Kormus Josip, trgovina z mešanim blagom, Loka pri Zmumu; Bezenšek Ernest, trg. z meš. bl., Podstreda; Leskovar Karol, trg. z meš. blagom, Ponikva ob juž. žel.; Hasenbüchel Leopold, trg. usnja in čevlji, potrebnici, Rogatec; Hermetter Herman, tovarna brus. kamnov, Rogatec; Preaz Alojzij, trg. z meš. bl. na drobno, Rogatec; Karol Teppey, lesna trgovina, Spodnja Huda; Čmok Ivan, parna žaga, lesna industrija in stavbo podjetje, Stravsene pri Gomilskem; Degen Josip, trg. z meš. blagom, Sv. Peter pod Svetimi Gorami.

Dobave. Gradbeni oddelek ljublj. žel. ravn. sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave hrastovih pragov. — Ravn. drž. rudnika Velenje sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 3000 kg bencina. — Ravn. drž. rudnika Kakanj sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 1 pisaln. stroja znamke «Adler», strojni delov in raznih delov žag. — Ravn. drž. rudnika Breza sprejema do 1. maja ponudbe glede dobave 78 komadov lesenih in 39 komadov pločevinastih sodov. — Ravn. drž. rud. podjetij v Sarajevu sprejema do 3. maja ponudbe glede dobave eksploziv; do 8. maja pa glede dobave kapsul. — Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: Dne 6. maja pri kmidi mornarice v Zemunu glede dobave 14.000 metrov različnega platna. — Dne 7. maja pri Upravi drž. monopolov, ekonomski oddelek v Belgradu glede dobave 45.000 kg bencina in 450 kg oglja. — Dne 7. maja se bo vršila pri Ravn. pomorskega prometa v Splitu ofertalna licitacija glede dobave 2000 ton domačega premoga.

Prodaja starega papirja. Pri osr. skladišču materiala drž. železnice v Zagrebu se bo vršila dne 2. maja ofertalna licitacija glede prodaje ca 15.000 kg starega papirja.

Prodaja lesa. Ravn. šum v Ljubljani sprejema do 5. maja ponudbe glede prodaje lesa, drv in lubja na panju.

Borza

Dne 17. aprila 1930.

DENAR

Dne 17. aprila 1930.

Današnji devizni tečaj so bili nekoliko slabši. Promet je bil srednji, znatnejši le v devizi Praga. Narodna banka je intervenirala v vseh zaključnih devizah.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2270,50—2276,50 (2273,50), Berlin 1347,75—1350,75 (1349,25), Bruselj 787—790 (788,50), Budimpešta 988,50 blago, Curih 1094,50—1097,40 (1095,90), Dunaj 795,44—798,44 (796,94), London 274,91 bl., Newyork 56,425 bl., Pariz 221,70 blago, Praga 166,66—167,46 (167,06), Trst 296,39 bl.

Zagreb. Amsterdam 2270,50—2273,50, Berlin 1347,75—1350,75, Bruselj 789,32 bl., Budimpešta 987—990, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 795,44—798,44, London 274,51—75,31, Newyork 56,325—56,525, Pariz 220,70—222,70, Praga 167,06—167,86, Trst 295,35—297,35.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal 11,7 milj. Din.

Belgrad. Amsterdam 2270,50—2276,50, Berlin 1349,75—1350,75, Bruselj 787,82—790,88, Budimpešta 987—990, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 795,44 do 798,44, London 274,50—275,70, Newyork 56,3250—56,5250, Pariz 220—222,50, Praga 167,06—167,86, Curih. Belgrad 9,1275, Amsterdam 207,40, Atene 6,69, Berlin 123,10, Bruselj 72, Budimpešta 30,20, Bukarest 3,07, Carigrad 245, Dunaj 72,70, London 25,08, Madrid 64,50, Newyork 51580, Pariz 20,22, Praga 15,28, Sofija 3,74, Trst 27,045, Varšava 57,89, Kopenhagen 138,15, Stockholm 138,70, Oslo 138,70.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Vojna škoda se še vedno uvrščuje in je bila danes v Zagrebu zaključevana celo po 419,50. Tudi drugi drž. papirji so čvrstjeji. Bančni in industrijski papirji so ostali v glavnem neizpremenjeni pri majhnem prometu.

ad Zag. devize

Ljubljana. 8% Bler. pos. 98,25 bl., 7% Bler. pos. 87 bl., Celjska 160 den., Ljublj. kred. 120 d., Praštediona 900 den., Kred. zavod 160 den., Strojne 75 den., Vevče 132 den., Stavbna 50 den., Sešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: 7% invest. pos. 87 den., agrari 5425, vojna škoda ar. 417,75—418,50 (419 do 419,50, 418), 4. 417,50—418, 5. 418,50—419 (418,5), 12.423,50—426 (425), srečke Rdeč. križa 50 den., 8% Bler. pos. 97,50—98,50, 7% Bler. pos. 86—86,25 (86,25). — Bančne delnice: Ravna gora 72 den., Hrvatska 50 den., Katolička 35—38, Poljo 58—59, Kreditna 96—100, Union 196—199 (196), Jugo 81 do 82 (81—82), Lj. kred. 120 den., Medjunarodna 60 den., Narodna 9000 bl., Obrtna 36 den., Praštediona 900—910, Etno 169 den., Srbska 165 den., Zemaljska 144—152. — Industrijske delnice: Nar. šum. 20 den., Guttman 170—178, Slaveks 70 do 73,50, Slavonija 200 den., Našice 1500 bl., Danica 106 den., Drava 270—320, Sečerača Osijek 370 do

385, Nar. ml. 20 den., Osj. Hjev. 170 den., Brod. vag. 110—120 (115), Union 135—150, Vevče 125 den., Isis 30—40, Ragusea 445—455, Oceania 185 den., Jad. plov. 515 den., Trboveljska 487,50—490, 5. 495 bl.

Belgrad. Narodna banka 8820—8900, 7% inv. pos. 87—87,50, agrari 55, vojna škoda 424—427, 5. 428—429,50, 8% Bler. pos. 90, 7% Bler. pos. 87.

Dunaj. Don. sav. jad. 93,05, Wiener Bankverein 19,80, Creditanstalt 51, Escompteges. 169, Aussiger Chemische 205,50, Ruše 37, Alpine 33, Trboveljska 60,50, Kranj. ind. 40, Rima Murany 95,85.

Les

Na ljubljanski borzi je bil zaključen 1 vagon češnjevih plohov. Tendence mlačna.

Povpraševanje je za smrekove letvice, 14 × 16 mm 3, 4 m, za smrekove deske monte 50 m³ 1 vagon lepega topola 35—40 mm 4 m Ponuja pa se ca. 53 m³ parjene in neparjene bukovine 1—4 m od 14 cm naprej.

Žito

Tako hitro, kakor se je pred nekaj dnevi začela, tako nenadoma se je tudi nehala na svetovnem žitnem tržišču besa za žito, zlasti za pšenico. Pri nas hitremu ameriškega nazadovanja cen nismo sledili, tako, da našemu domačemu žitnemu trgu zopetna uvrstitev ameriških tečajev ne hasne veliko, a vendar je rahla tendenca k nazadovanju, ki se je v poslednjem času kazala tudi pri nas, zaenkrat docela premagana. Položaj je neizpremenjen in tudi promet je le srednji, vendar je pričakovati, če se bo Amerika še nadalje uvrščala, tudi pri nas zopetnega dviga.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Novi Sad. Notacije so neizpremenjene. Promet: pšenica 11, oves 1, koruza 57, moka 5 vagonov. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence prijazna. Promet miren. — Pšenica maj 20,46—20,60, zaklj. 20,48 do 20,50, junij 20,86—21,01, zaklj. 20,88—20,90, oktober 20,01—20,19, zaklj. 20,06—20,07; rž maj 11,25 do 11,35, zaklj. 11,25—11,27, oktober 12,70—12,75, zaklj. 12,77—12,80; koruza maj 12,36—12,44, zaklj. 12,23—12,25, julij 12,46—12,57, zaklj. 12,40—12,42, transit maj 11,30.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer.

Petek, 18. aprila ob 16: I. N. R. I. Izven.

Sobota, 19. aprila: Zaprto.

Nedelja, 20. aprila ob 15: I. N. R. I. Izven. — Ob 20: ZA LJUBEZEN SO ZDRAVILA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 21. aprila ob 15: I. N. R. I. Izven. — Znižane cene. — Ob 20: KONEC POTI. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.

Torek, 22. aprila: Zaprto.

Opera:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Petek, 18. aprila: Zaprto.

Sobota, 19. aprila: Zaprto.

Nedelja, 20. aprila ob 15: NORMA. Ljud. predstava pri znižanih cenah. Izv. — Ob pol 20: BOHEME. Gostuje gospa Zlatka Gungjenac iz Belgrada. Ljud. predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 21. aprila ob 15: TICAR. Ljud. predstava pri zniž. cenah. Izven. — Ob pol 20: MADAME BUTTERFLY. Gostuje ga. Zlatka Gungjenac iz Belgrada. Ljud. predstava pri znižanih cenah. Izven.

Torek, 22. aprila: Zaprto.

Mariiborsko gledališče

Petek, 17. aprila: Zaprto.

Sobota, 19. aprila: Zaprto.

Nedelja, 20. aprila ob 15. uri: TAKRAT V STARIH CASIH. Znižane cene. Kuponi. Zadnjikral. — Ob 20: CARICINE AMAZONKE. Premijera.

Ponedeljek, 21. aprila ob 18: RIGOLETTO. Navadne operne cene. Gostovanje ge. Tinke Wesel-Polla. — Ob 80: NETOPIR. Znižane cene. Kuponi. Gostovanje gđe. Šuštarjeve.

Ako mi ogledalo kedaj pove neprijetno resnico

tedaj najdem hitro pomoč za preizkušeni Elsa-preparatih za nego lepote: Elsa-mila zdravlja in lepote v 7 finih in koristnih vrstah (milo iz lilijinega mleka - lilijne kreme, iz rumenjakov, glicerinovo, borakso o, karitarno, brivsko); Elsa-Crem-pomaga za obraz in roke, Elsa-pomaga za rast las. — Elsa-Shampoo 1 komad a Din za Elsa-dont-pasta za zobe, 1 tuba 8 Din 80. — Vedno radim samo te preparate.

Delajte tudi Vi ako, pomagalo bo tudi Vam!

5 komadov Elsa-mila na izbiro stane 32 Din (franko, če se denar pošlje naprej, po porzet u 62 Din. — Dobiva se povsod! Kjer ne, izvolite naročiti naravnost pri:

Evgen V. Feller - lekarnar
Štubica Donja - Eisatrg 134

Opekarna Direkcije državnega rudnika Velenje ima na razpolago

zidno opeko

zelo dobre kvalitete — po ceni 470 Din za 1000 komadov — franko opekarna, oziroma 500 Din (franko vagon šlake (rudnik). — Iz pisarne Direkcije državn. rudnika Velenje.

Dalmatin. vina in žganje

za velikonočne praznike, posebno dobra in zajamčeno pristna se točijo v sledečih lokalih: V glavni zalogi in gostilni pri Anžoku v Spodnji Šiški, v podružnici Kersnikova ulica 5 in v vinotoku na Cankarjevem nabrežju 5, po sledečih cenah:

la viško črno, 14% maligand . . . 13 Din
la Vugara, 13% maligand . . . 14 Din
la ružica, 12% maligand . . . 12 Din
la belo opolo, 12% maligand . . . 12 Din
la črno (a la teran), 12% maligand 12 Din

FINA VINA

Prošek, zlata kapljica . . . 32 Din
Pečeno, fini okus . . . 24 Din

RAZNO ŽGANJE, DOMA KUHALO

Pristni fini tropinovec, 44% . . . 40 Din
pristno fino figovo žganje, 46% . . . 40 Din
olivno olje . . . 18 Din
vinski kis . . . 6 Din

Preko ulice vsa vina 1 Din ceneje. Priporočata se

BRAČA LASAN

Dražba

v sredo, 23. aprila 1930 ob 2 popoldne na Krekovem trgu št. 10 (v bivši Mahrovi hiši), v I. nadstropju, na hodniku, desno.

Na dražbi bodo: Glasovir Schmidt & Schiller, Radio-aparat, dragocena starinska skrinja, perzijske preproge, lestenci in svetiljke, zrcala, primerna za šivilje in modne salone, razne omare in kredence, pisalna miza, knjižnica in knjige, fotelji in zofe, razne omare in kredence, stenske ure, zastori, prti, stare in nove slike, več moške obleke in razna sobna in kuhinjska oprava. Ogled 1 uro pred dražbo. Kupci se vabijo.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

ZAHVALA. Ob nenadomestljivi izgubi najinega ljubljeneega, predragega soproga in tatkota, gospoda

Ivana Gruden

pisatelja in profesorja na trgovski šoli v Ljubljani

nama je bilo izrečeno toliko nežnega sočutja, da je najina dolžnost se vsem zahvaliti. Najsrčnejša hvala vsem, ki so pokojnemu lajšali njegovo bol ob dolgotrajni, zahrbtni bolezni.

Posebno zahvalo pa sva dolžni banu dravske banovine g. inž. Dušanu Sernecu, kat. akad. starešinstvu, čast. g. župniku Finžgarju, g. dr. Natlačenu, g. inž. Remecu, zdravnikom gg. dr. Gerloviču, ravnatelju splošne bolnice dr. Brecljinu, dr. Neubauerju, šefu zdravilišča na Golniku, primariju dr. Pogačniku, dr. Drobniču, dr. Hafnerju in dr. Pompeju; nadalje g. prof. Dermastiju in g. glavarju Velikonji za pretresljive poslovilne besede ob odprtem grobu; ravnatelju trg. šole g. Gogali kakor tudi učiteljskemu zboru trg. šole in trg. akademije; požrtvovalnim sestram usmiljenkam spl. bolnice, vsem dobrim prijateljem in prijateljicam; pevskeemu društvu «Ljubljana» za tolažbe polne žalostinke; Vzajemni posojilnici, Ljudskemu odru in vsem drugim darovalcem prekrasnega cvetja. Tisočera hvala vsem za obilno spremstvo na njegovi zadnji poti. Vsem naj Bog stotero poplača!

V Ljubljani, dne 18. aprila 1930.

Mika in Mita Gruden.

Prijateljem in znancem naznanjamo, da je umrl naš blagi, dobri, nepozabni oče, stari oče, stric, gospod

Jure Adlešič

nadučitelj v pokoju v Krškem

in sicer v sredo, dne 16. t. m. ob 23, po kratki, mučni bolezni, v 85. letu starosti.

Pogreb blagopokojnega se bo vršil v soboto, dne 19. t. m. ob pol 10 iz hiše žalosti v Krškem na domače pokopališče.

Ljubljana-Krško, dne 16. aprila 1930.

Albin in Teo, sinova. Marija roj. Dobrovoljski, snaha. Končan Gizela, svakinja. Božo, Miroslav in Milan, vnuki in ostalo sorodstvo.

MARTA MIKUŽ roj. **GERBER**, vdova bančnega ravnatelja, naznanja v svojem, v imenu svoje hčerke **ANICE** in ostalih sorodnikov prelužno vest, da je njena nad vse ljubljena mama, predobra stara mamica, sestra, teta in svakinja, gospa

Ana Gerber

trgovka in hišna posestnica

dne 17. t. m. opoldne, po kratkem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, v 71. letu starosti, sklenila svoje trudapolno življenje.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 19. aprila 1930 ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Kongresni trg št. 4, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1930.

Brez posebnega naznanila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

100 kg koruze

135 Din

Zdrava, suha, za mlev — prodaja proti gotovini
JOS. BAHOVEC
SV. JAKOBA NABREZJE
LJUBLJANA

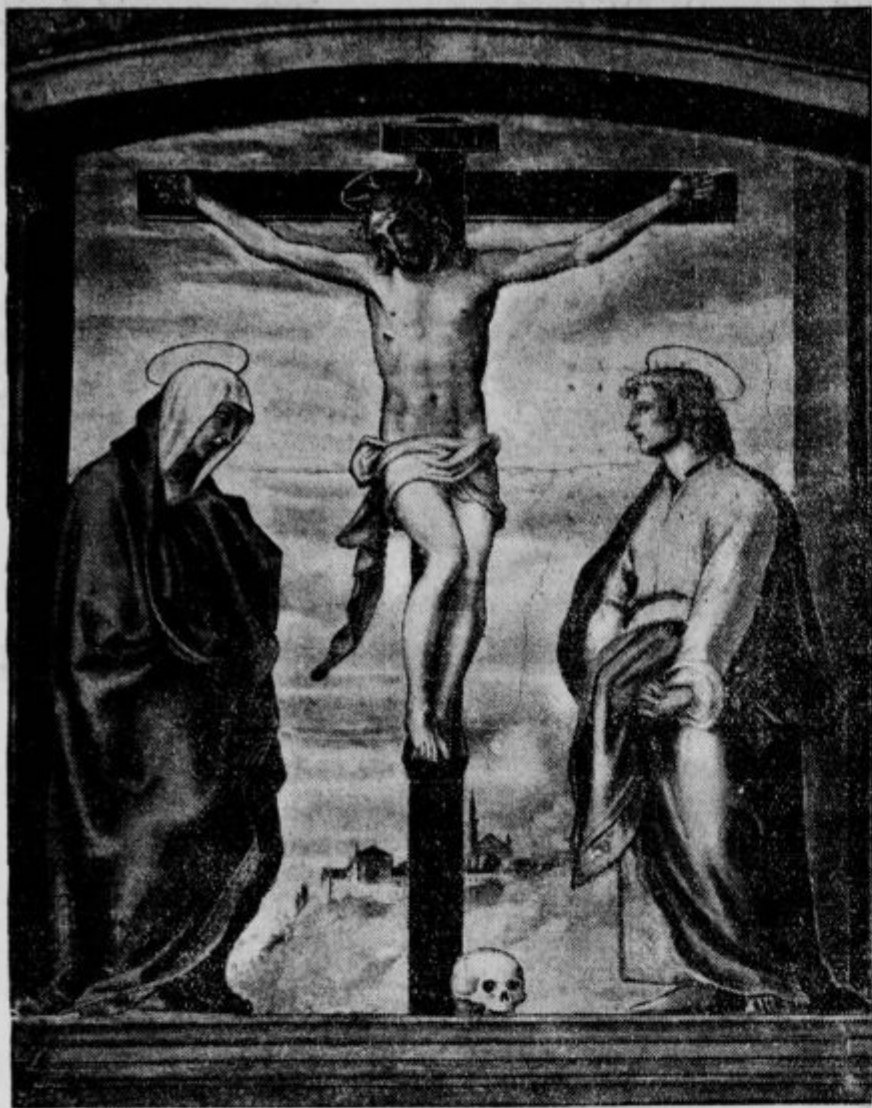
Najfinejše pecivo za Velikonočne praznike

priporočaj pekarna

Zorko Franc, Ljubljana, Dunajska cesta 58

Obenem naznanjam cenj. občinstvu, da bom po Velikonočnih praznikih preuredil pekarno v novo moderno urejeno **parno pekarno**. Za nadaljno naklonjenost odjemalcev se priporoča

Zorko Franc.

Fra Bartolomeo: Križanje.

VELIKI PETEK

Danes opazimo v notranjosti naših cerkva eno edino znamenje, resno in mogočno zre na vernika: Gospodov križ. Vsi pa, ki se verno ozirajo nanj, doživljajo ob tem pogledu isto, kar so doživljali nekoč oni, ki so v puščavi pozdravljali bronasto kačo. V tej krščanski običini ni nikogar, ki ne bi moral nositi kakšnega težkega gorja. Ni jih mogoče pololažiti z obljubo, da jim njih križ odvezameš. Marveč jih je mogoče tešiti le s tem, da jim enostavno pokažemo križ Gospoda Jezusa Kristusa.

Zivemu drevesu se primerja ta križ. V sebi ima moč preobrazbe. Kar vidimo tu pred seboj v tragičnem veličastu kot trpljenje sveta, to je istočasno svet odrešilo. To trpljenje je imelo zmisel, in le tisti, kdor more dati trpljenju zmisel, more ljudi resnično tolažiti. Saj trpljenje bo pač vedno na svetu. Tisti svetotni nazor, ki v času bede množič še vedno mislijo, da smejo trpete človeštvo slepiti z utopijo zemeljskega paradiža, so danes bolj nego kdaj prej sami obupani. Kdor more svojo vero graditi le na upanju, da bo trpljenje spravil s sveta, ta ima slab temelj. Ne bo se posrečilo, kakor se doslej še ni nobenkrat posrečilo.

Kdor more svojemu križu mirno reči: Vem, da moj Zveličar živi, ta ima skrivnost, ki mu daje moč, da vse prenese. Ve, da je njegovo trpljenje blagoslov, iz katerega se svetu razcveta sreča. Problem ne leži v dej-

stvu trpljenja, kajti to dejstvo enostavno je in ga ne more noben komunizem in noben socializem spraviti s sveta. Problem je namreč v tem, če najdem do tega neizpremenljivega dejstva jaseen odnos, da ga razumem vsaj v toliko, da morem živeti.

Mi vemo za zmisel križa. Vemo, da se bodo naše solze izpremenile. Poznamo veliko ljubezen, ki je močnejša od smrti.

Liturgija danes križ odkrije. S tem odkriva najgrozovitejše vprašanje naše duše. Kajti to vprašanje: »Zakaj moram trpeti, zakaj morajo toliko trpeti, zakaj toliko nedolžnih, zakaj ravno jaz in oni, zakaj tako strašno, zakaj ravno danes, zakaj ravno to?« — to vprašanje »Zakaj« je in ostane od vseh vprašanj najpogostejše in najgorenkeje vse modrosti življenja. Cerkev pozna odgovor: Ecce lignum crucis... Glej križ, na katerem je visel zveličar sveta. Ta odgovor zadostuje. Ta odgovor je tako velik, da je v svetnikih naravnost vzbuja hrepenenje po trpljenju. Niso hoteli, da bi jim bilo lažje, nego je bilo Zveličarju. Tako so bili srečni v vsej svoji stiski. To pa se godi danes v naših cerkvah: Marsikdo tistih, ki poklekne, da poljubi svete rane, nosi sam v srečo najtežje rane. Drihte se skloni, vroče poljubi Zveličarjeva znamenja. In vstane z veliko ljubeznijo v srcu. Zopet pojde. Vzdrl bom še nadalje. Kristus gre pred menoj... Ecce lignum crucis...

Jezus je umrl 6. aprila 30.

Vsi štirje evangelisti soglasno poročajo, da je bil Zveličar križan na petek. Katerega dne in leta se je to zgodilo po našem stoletju, ni splošno znano in je vredno zabeležiti.

Dne 2. novembra 1902 je predložil kogniburški profesor Hans Achelis v Göttingih kraljevi akademiji znanosti uspeh svojih raziskavanj o Jezusovem smrtinem dnevu, ki jih je izvršil v zvezi z astronomskim računskim institutom v Berlinu. Na podlagi astronomskih preračunov naj bi se ugotovilo, k daj je v teku Pilatove vladne dobe 14. ali 15. dan nizana padel na petek.

Zidovsko leto se je začelo s pomladjo in 1. meseca nizana je bil določen tako, da je padla na 15. dan pomladne polna luna. Ta dan je bil prvi praznika pasah, jagnje pa so jedli na predvečer, to je dne 14. nizana.

Po astronomskih preračunih za časa Pilatove vlade v letih 26. do 36. po našem štetju 15. dan nizana ni nobenkrat padel na petek, 14. nizana pa dvakrat, in to 1. 30. na 6. aprila in 1. 33. na 3. aprila. Ker je začel Janez Krstnik po evangelistu Luki učiti po leti 28. ali 29. leta in je Jezus tedaj že eno leto učil, potem se nam pokaže kot leto Jezusove smrti leto 30. Po treh prvih evangelistih je jedel Jezus s svojimi učenci velikonočno jagnje tisti večer kakor Judje za pasah; Janez beleži 13. nizana.

Tudi po nekem drugem mestu v Janezovem evangeliju se da sklepati na leto 30. kot na leto Jezusove smrti. Po njem so Judje zidali tempelj v Jeruzalemu 46 let in ga dovršili 1. 27. ali 28. Ker pa je Gospod tri leta učil, pada tudi po tem računu njegova smrt na leto 30. Dne 6. aprila 1930. je tedaj preteklo po prvem velikem petku na Golgati 1900 let. Spričo tega se nekateri potezajo za to, da naj bi se določil 8. dan aprila kot stalen velikonočni rok, ki bi se skladal z datumom Jezusovega vstajenja. Pomladna polna luna pri tem ne priha v poštev.

Živeti se pravi umirati

Izpremenljivost dela ves čas zemskega življenja — če naj to sploh imenujemo življenje — na tem, da umrjemo. Smrti je vsako leto bliže, nego ji je bil pred enim letom, bliže jutri nego danes in danes bliže nego včeraj, bliže kmalu nato nego sedaj in sedaj nego malo prej. Vsako dolgo življenje zmanjšuje doba življenja in ostanek je krajši in krajši iz dneva v dan in celo življenje ni tedaj nič drugega nego tek smrti, pri katerem se ne more nihče le malo ustaviti ali iti počasneje; vsi so namreč prisiljeni iti z enakim korakom vsi gnani z enako hitrico. Kajti kdor je živel krajšo dobo, dneva ni doživel hitreje nego

oni, ki živi dlje; enakomerno in enako dolgi hite obema trenotki, le da je ležal cilj, proti kateremu sta hitela oba z enako naglico, za enega bliže nego za drugega. Kdor tedaj premeri daljšo pot, ne gre počasneje, marveč le dlje. Če tedaj začnemo umirati, to je nahajati se v smrti v trenutku, ko se v nas začneja smrt, to je pojevanje življenja — kajti čim je življenje po neprestanem pojevanju doseglo svoj konec, se ne nahajamo več v smrti, marveč po smrti — potem se resnično nahajamo v smrti od trenutka, ko se nahajamo v telesu. To in nič drugega se godi dan za dnevom, uro za uro in vsak posamezen trenutek, tako dolgo, dokler se smrt ne použije in s tem konča, in ne preide čas, ki je bil med pojevanjem življenja čas v smrti, v čas po smrti. Nikdar tedaj človek ni življenje, kakor hitro se nahaja v tem bolj umirajočem nego živečem telesu. Avgustin.

Zmaji še žive

Na malem sundskem otoku Komodo, ki spada med noveše tvorbe zemeljske zgodovine, je ameriški raziskovalec W. D. Burden odkril člane tiste družine gaščaric, ki še žive v Srednji Aziji, Afriki in Avstraliji in so znane pod imenom »varan«. Njihov rodovnik sega še v sivo dobo, ko na zemlji še ni bilo ljudi, marveč so bojevali svoj boj za obstanek med seboj še ogromni zmaji, dolgi do 12 metrov in nad 30 met. stotov težki. Neposredni potomci teh gaščaric so sundski varani, ki so danes po obliki še prav taki kakor pred šestdeset milijoni let. Dasi niso tako veliki nego takrat, ko še dovolj grozni. Dolgi so do 3 metre; glava je debela in črna, dolga pol metra. Oči so dva temna bisera, ki nepremično strmita iz globokih jamic. Iz smrdečega žrela sika ostuden, pol metra dolg, žolt jezik. Preživlja se sundski varan z mesom. Burden je zasačil nekega varana v trenutku, ko je požiral celo zadnjo četrt divjega prešiča. — Otok Komodo je še neobljuden in le malo preiskan. Zivalstvo in rastlinstvo na njem sta izredno bujna. Burden je svoje tamkajšnje raziskovanje opisal v knjigi, ki je v Brockhausu v Leipzigu pravkar izšla v nemškem prevodu.

Graf Bethlen, ogrski ministrski predsednik, ki se je prišel Italij zahvaliti za pomoč na haški konferenci in vprašanju poravnave vojnih dolgov, ob prihodu v Rim.

Redovnica napravila šoferski izpit

Usmiljenka s. Marija Hirlanda Famady se je nedavno vrnila iz Amerike v materno hišo v Sopronj. Kot dar ameriške naselbine ogrskih usmiljenk je pripeljala s seboj za materno hišo avtomobil, vreden 2800 dolarjev. S. Hirlanda je po izkrcanju v Evropi potovala preko zapadne in srednje Evrope v avtomobilu, ki ga je sama vodila. Te dni je položila s. Hirlanda v Budimpešti šoferski izpit z odličnim uspehom.

DIŠAVE SLON

Pogreb švedske kraljice Viktorije v Stockholmu.

Pandit Nehru, predsednik indijskega narodnega kongresa in poleg Gandhija voditelj indijskih nacionalistov, ki so ga zaradi kršenja solnega zakona aretirali in obsodili na šest mesecev ječe.

Mikrofon v konferenčni sobi

Na gimnaziji v Habelschwerdtu na Sleskem je skupina dijakov sklenila zvedeti profesorske izjave na velikonočni konferenci. V ta namen so dijaki položili v lončeno peč v konferenčni sobi mikrofon in speljali žico skozi dimnik preko strehe na skrit kraj, kjer so namestili slušalno napravo. Dijaki so celo napeljavali izvršno izvršili in jo opremili z akumulatorjem in zvočnikom. Nakana bi se jim bila docela posrečila, da ni v zadnjem hipu posegel vmes slučaj. Na dan konference je namreč odpovedala centralna kurjava, zaradi česar so morali zakuriti v lončeni peči. Pri tem so našli mikrofon in celo dijaško zaroto odkrili. Krivce so pa spričo temeljitega znanja o elektriki in iznajdljivosti, ki so jo pri celi stvari pokazali, milo kaznovali...

Koliko kapljic je v svetovnem morju

Znameniti francoski znanstvenik Alfonz Berget je v »Figaru« objavil članek, v katerem podaja svet v milimetrih in miligramih. Vse veličine prostora in časa se dajo z lahkoto izraziti v številkah, pravi Berget.

Ako si hočemo predstaviti zemljo v tonah (1000 kg), je treba v to 22 številčnih mest, katerih prva številka je 6. Ako hočemo to težo izpremeniti v kilograme, ni treba drugega, kakor dodati tri ničle. Ako hočemo vedeti, koliko miligramov tehta zemlja, dodamo še šest ničel in dobimo tako 31 mestno število, ki je še docela pregledno.

Ali pa hočemo vedeti, koliko kapljic je v svetovnem morju? Poglejmo! Oceanografi računajo, da znaša obseg vseh morij na svetu približno 1300 milijonov kubičnih kilometrov. Ena kapljica zavzema približno en kubični milimeter, ki jih pride po eno milijardo na vsak kubični meter. Pri množenju dobimo eno milijardo kubičnih metrov na vsak kubični kilometer itd., dokler za kubične miligrame ne dobimo 28 mestno število, katerega prvi številki sta 1 in 3, njima pa sledi 26 ničel. Tudi to število je torej še povsem pregledno.

Z enako lahkoto se dajo izračunati daljave. Koliko milimetrov so oddaljene od nas najbližje nepremičnice? Vzemimo zvezdo, katere svetloba rabi za prihod do nas deset let. Kakor znano računamo na en zemeljski dan 86.400 sekund. Svetloba, ki preleti v sekundi 300.000 kilometrov, napravi v teku enega leta pot, ki je dolga 9460 milijard kilometrov, kar se da izraziti v 13 mestnim številom. To daljavo izrazimo v metrih, ako dodamo tri ničle, v milimetrih pa, ako dodamo še tri ničle. Tako dobimo 19 mestno število za eno svetlobno leto. Temu dodamo še eno ničlo in dobimo 20 mestno število, ki nam pove, koliko milimetrov smo oddaljeni od zvezde, katere svetloba potrebuje 10 let, da pride na zemljo.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 18. aprila: 19.30 Versko predavanje — Recitacije — Nadaljevanje predavanja: Procesija na Cvetno nedeljo.

Sobota, 19. aprila: 16.00 Prenos Vstajenja iz ljubljanske stolnice — 17.00 Reproducirana glasba — 18.00 Prenos zvonjenja iz trnovske cerkve — 19.00 Koncert Radi-orkestra — 20.00 Prenos iz Beograda — 22.00 Casovna napoved in poročila, lahka glasba.

Drugi programi

Sobota, 19. aprila:

Beograd: 17.30 Koncert zbora iz Vaznesenske crkve. — 20.00 Orgelski koncert iz katoliške cerkve — 21.45 »Marija Magdalena« od Maeterlincka. — Budapest: 19.15 Klavirski koncert — 20.00 Recitacije — 20.25 Wagnerjev koncert, nato ciganska glasba. — Dunaj: 17.15 Velikonočne legende — 17.45 Prenos zvonjenja od Sv. Stefana — 20.00 Vokalni koncert — 21.00 Operna glasba. — Milan: 12.00 Opoldanski koncert — 19.15 Koncert — 20.30 Prenos kake opere. — Praga: 19.05 Večerni koncert — 20.00 Vstajenje. — Langenberg: 20.00 Velikobotni koncert. — Rim: 21.02 Prenos iz opere ali koncert radio-orkestra. — Berlin: 20.00 Koncert radio-orkestra, nato vokalna zabava. — Katowice: 17.00 Vstajenje. — Toulouse: 19.30 Operetni glasba — 20.25 Pesmi. — Stuttgart: 15.00 Orglje — 19.30 Maša v H-molu od Bacha — 20.45 »Orfej« igra, nato plesna glasba. — M. Ostrava: 12.30 Koncert radio-orkestra — 13.30 in dalje: Prenos iz Prage.

Za Velikonoč

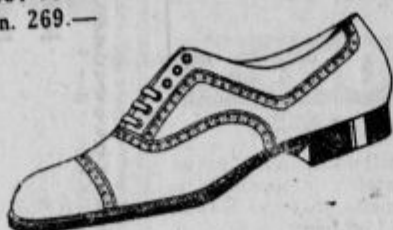
6637-40933
Din. 269.—

Elegantni polčevlji, tope oblike, izdelan iz finega rjavega ali črnega telečjega boksa.

Čvrst podplat in elastičen gumijast podpetnik olajšujeta hojo in se v njih ne utrudite.

9637-70961
Din. 269.—

Čevlji za promenado in vsak dan, polšilaste oblike, okrašen z okusno perforacijo. Izdeluje se v črni ali rjavi barvi.

1937-40822
Din. 199.—

Moški polčevlji iz prima usnja z gumijastim podpetnikom.

6227-
Din. 199.—

Kombiniran moški čevlji v obliki sandal. Elastičen podplat in gumijasta peta omogočujeta udobno hojo.

6625-87952
Din. 229.—

Okusen polčevlji na trakove, okrašen s kombinacijo sunburn in rjave barve ter s finim perforiranjem.

Široka oblika olajšuje hojo, zaradi česar je priljubljen za izprehode in daljše izlete.

1645-84951
Din. 229.—

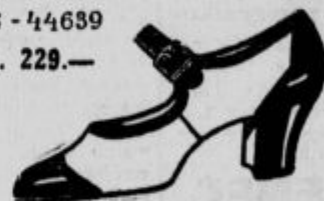
Čevljiček za izprehod v modnih barvah, okrašen s finim perforiranjem.

6625-40962
Din. 229.—

Rjav ali lakiran polčevlji na trakove, okrašen s finim perforiranjem. Nizka peta in široka oblika zagotavlja udobno hojo ter ga zaradi tega priporočamo za vsakodnevno porabo.

1955-44639
Din. 229.—

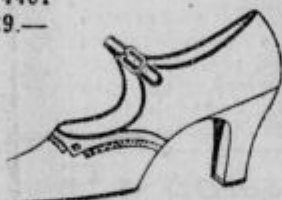
Jako močan in udoben čevljiček na nizki peti v sunburn barvi, okrašen s temnejšo nianso rjave barve,

9845-60105
Din. 229.—

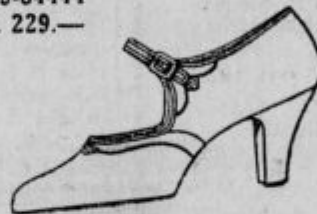
Dekoltiran čevljiček iz laka ali rjavega ševro. Izdelujemo jih iz svilene atlasta za Din 169.—, a iz saltina za Din 89.—. Praktičen in eleganten čevljiček, ker dela nožico majhno in dražestno.

9675-84461
Din. 229.—

Čevljiček za promenado z visoko peto v svetlih barvah, z okusno kombinacijo barve in kačje kože. Našiti okraši so karakteristika letošnje mode.

9675-84444
Din. 229.—

Nežen damski čevljiček, svetlih barv, z okrasom prave kačje kože.

Izdelujemo ta okras tudi v laku.

9805-60305
Din. 229.—

Eleganten, gladek, lakiran čevljiček k večernim toaletam. Ta čevljiček izdelujemo tudi iz atlasta za Din 169.— in črnega lastinna ali žameta za Din 89.—.

Br. 27-30 99.—
Br. 31-34 129.—
Br. 35-38 149.—

Razposajeni deci.

Izdelujemo čvrste čevlje iz mehkega dullboksa z gumijastim podplatom in Indijancem. Jako trpežen.

3670-
Din. 69-89.—

Lahek otroški čevljiček iz mehkega usnja. Široka oblika odgovarja vsem potrebam otroške nožice.

3630-
Din. 29.—

Najmilejšim.

Otroški čevljiček iz finega ševroa v raznih barvah. Opremljen je s praktično spono za zaveževanje ter se lahko obuva.

Vrsta 3672-70922

Br. 27-30 Din. 129.—
Br. 31-34 Din. 149.—
Br. 35-38 Din. 169.—

Eleganten polčevlji za male kavalirje. Izdelujemo jih iz finega telečjega boksa rjave barve.

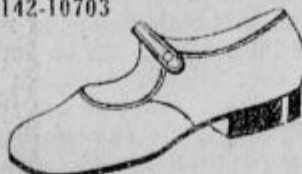
2842-60705

Br. 27-30 Din. 99.—
Br. 31-34 Din. 129.—
Br. 35-41 Din. 169.—

Dekliški čevljiček iz la rjavega boksa ali črnega laka.

9142-10703

Br. 27-30 Din. 49.—
Br. 31-35 Din. 59.—
Br. 36-38 Din. 59.—

Dekliški bel platnen čevlji z usnjenim podplatom. Je tako poceni, da vsakdo lahko razveseli svoje otroke z novimi čevlji.

2622-84732

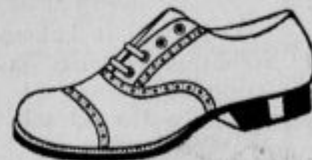

Br. 27-30 Din. 129.—
Br. 31-34 Din. 149.—

Eleganten dekliški čevljiček.

Izdelan iz finega telečjega boksa v sunburn barvi ali črnem laku z okrasom imitirane kačje kože.

3632-70922

Br. 27-30 Din. 129.—
Br. 31-34 Din. 149.—
Br. 35-38 Din. 169.—

Deški rjav ali črn visok čevlji z usnatim podplatom.

Rota